

ISSN 1509-4677

powiatowy

NR 4/2020 (184)

Kurier

www.starostwo.lezajsk.pl

BEZPŁATNY

LEŻAJSK

NOWA SARZYNA

GRODZISKO DOLNE

KURYŁÓWKA

W NUMERZE:

- Trwa rewitalizacja piwnic w Muzeum Ziemi Leżajskiej
- W Zespole Szkół w Grodzisku Górnym drukują przyłbice dla medyków
- Wspomnień czar. O zabawkach z innej beczki
- Podróż: Filmowe wydmy – Słowiński Park Narodowy

Panu Wiesławowi Żakowi

wyrazy głębokiego żalu i współczucia
z powodu śmierci

Taty

składają
Zarząd Powiatu Leżajskiego oraz Pracownicy
Starostwa Powiatowego w Leżajsku

W NUMERZE:

Z PRAC RADY I ZARZĄDU 3

POWIAT 4-8

- Trwa rewitalizacja piwnic w Muzeum Ziemi Leżajskiej
- Firmy i instytucje wsparły leżajski szpital
- Harcerze oferują pomoc seniorom i osobom samotnym
- Kupuj świadomie. Wspieraj polskich przedsiębiorców i rolników
- Młodzi fizycy ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Leżajsku
- Projekt „Zdalna szkoła”
- W Zespole Szkół w Grodzisku Górnym drukują przyłbice dla medyków

OŚWIATA 9-16

- ZSL
- ZST
- SOSW

KULTURA 17-21

- Wspomnień czar. O zabawkach z innej beczki
- Kawaler Virtuti Militari z Wólki Łętowskiej
- Akademia Odkrywców
- Akademia Filozofii i Teologii

PODRÓŻE 22-23

KOMUNIKATY 24-26

BLOK REKLAMOWY 27-28

Kurier Powiatowy – Wydawca: Starostwo Powiatowe w Leżajsku, ul. Kopernika 8, 37-300 Leżajsk.

Adres redakcji: ul. Skłodowskiej 8 (budynek B Starostwa Powiatowego w Leżajsku), tel. 17 240 45 72, e-mail: promocja@starostwo.lezajsk.pl

Redaktor naczelna: Natalia Nowicka. **Redakcja wydania:** Małgorzata Charko (ZST), Stanisław Majcher (ZSL), Beata Kaszycka, Agnieszka Bańka, Dominika Zych (SOSW), Muzeum Ziemi Leżajskiej.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Artykuły odzwierciedlają poglądy ich autorów. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów. Za treść reklam i ogłoszeń płatnych Redakcja nie bierze odpowiedzialności.

Druk: Media Studio Reklamy Drukarnia Rafał Przybylak, Będzin
Przygotowanie do druku: grafika-dtp@o2.pl

Nakład: 3000 egzemplarzy **Numer zamknięto:** 16.04.2020 r.

Zagłosuj na powiat leżajski

Konkurs „Modernizacja Roku i Budowa XXI wieku” to wydarzenie organizowane od 21 lat, którego celem jest wyłonienie i nagrodzenie realizacji przedsięwzięć budowlanych ukończonych w danym roku, wyróżniających się szczególnymi walorami. Ideą Konkursu jest propagowanie i wspieranie działań dla ratowania obiektów i budownictwa dziedzictwa narodowego oraz promocja modernizacji, przebudowy i rozbudowy obiektów i urządzeń dla uzyskania efektów użytkowych i estetycznych.

Zadanie inwestycyjne realizowane przez Powiat Leżajski: „Rewitalizacja dworku klasycystycznego i adaptacja na przedszkole dla dzieci z niepełnosprawnościami” zakwalifikowało się do I etapu konkursu. Obecnie trwa głosowanie internetowe na każdy z wyróżnionych obiektów. Głosować można codziennie do 11 maja pod linkiem:

<http://www.modernizacjaroku.org.pl/pl/edition/1691/object/1959/rewitalizacja-dworku-klasycystycznego-i-adaptacja-na-przedszkole-dla>

NN

DWIE DROGI

Dwie drogi w żółtym lesie szły w dwie różne strony:
Żałując, że się nie da jechać dwiema naraz
I być jednym podróżnym, stałem, zapatrzonny
W głąb pierwszej z dróg, aż po jej zakręt oddalony,
Gdzie wzrok niknął w gęstych krzakach i konarach;
Potem ruszyłem drugą z nich, nie mniej ciekawą,
Może wartą wyboru z tej jednej przyczyny,
Że, rzadziej używana, zarastała trawą;
A jednak mogłem skrócić tak w lewo, jak w prawo:
Tu i tam takie same były koleiny,
Pełne liści, na których w tej porannej porze
Nie znaczyły się jeszcze śladów czarne smugi.
Och, wiedziałem: choć pierwszą na później odłożę,
Drogi nas w inne drogi prowadzą — i może
Nie zjawię się w tym samym miejscu po raz drugi.
Po wielu latach, z twarzą przez zmarszczki zoraną,
Opowiem to, z westchnieniem i mglistym morałem:
Zdarzyło mi się niegdyś ujrzeć w lesie rano
Dwie drogi: pojechałem tą mniej uczęszczaną —
Reszta wzięła się z tego, że to ja wybrałem.

Robert Frost

26 marca w Powiatowej Sali Koncertowej w Zespole Szkół Licealnych w Leżajsku odbyła się XXIII sesja nadzwyczajna Rady Powiatu Leżajskiego.

W sesji udział wzięło 10 radnych. Na wstępie spotkania Przewodniczący Rady Powiatu Adam Wylaź poinformował radnych, że z uwagi na panującą epidemię koronawirusa, w porozumieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, zostały zastosowane wszelkie środki ostrożności w celu zapewnienia bezpieczeństwa obradującym. Sala została poddana dezynfekcji, a radnym udostępniono preparaty do dezynfekcji, rękawiczki i maseczki.

Sesja została zwołana na wniosek Zarządu Powiatu Leżajskiego ze względu na konieczność przyjęcia uchwały wprowadzającej zmiany w budżecie Powiatu, która umożliwi m.in. zakup respiratora stacjonarnego dla SP ZOZ w Leżajsku oraz zapewni bieżące funkcjonowanie jednostkom powiatowym. Decyzja Zarządu podyktowana była przede wszystkim koniecznością wsparcia leżajskiego szpitala w ratowaniu zdrowia i życia pacjentów. Uchwałę podjęto jednogłośnie. Z uwagi na jej znaczenie Przewodniczący Rady podziękował radnym, którzy mimo obecnej sytuacji zdecydowali się uczestniczyć w spotkaniu.

Podczas sesji odczytano pismo, którego nadawcami byli nie-

obecni podczas spotkania radni, skierowane do Przewodniczącego Rady Powiatu i Starosty Leżajskiego. Radni wyrazili w nim wątpliwości dotyczące zwoływania sesji w czasie epidemii.

W pisemnej odpowiedzi na list radnych Starosta Leżajski Marek Śliż, która również została odczytana podczas spotkania, wskazał, że na podstawie obowiązujących przepisów nie ma przeciwwskazań prawnych do zwołania sesji. W art. 15 ust. 1 Ustawy z dn. 8 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, t.j. Dz. Urz. z 2019 r. poz. 511 z późn. zm.,

ustawodawca nie przewiduje innej formy podejmowania przez radę uchwał, które zgodnie z art. 13 ust. 1 ww. ustawy zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady.

Zgodnie z §3a Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na terenie RP stanu epidemii (Dz. Urz. z 2020 r. poz. 491 z późn. zm.) zakaz przemieszczania się nie dotyczy wykonywania czynności zawodowych lub zadań służbowych. Z kolei na podstawie §11a ww. rozporządzenia, ogra-

niczenia co do ilości zgromadzonych osób nie dotyczą spotkań i zebrań związanych z wykonywaniem czynności zawodowych lub zadań służbowych.

Powyższe argumenty świadczą o tym, że wniosek Zarządu Powiatu Leżajskiego o zwołanie sesji Rady Powiatu w tym terminie miał ważne uzasadnienie prawne i społeczne, a przepisy o stanie epidemii nie ograniczają radnych w wykonywaniu swoich funkcji. Zasadność zwołania sesji i zgodność z obowiązującymi przepisami potwierdziła również kancelaria zapewniająca Radzie Powiatu obsługę prawną.

Ponadto Przewodniczący Rady odwołał się również do treści pisma przesłanego przez Związek Powiatów Polskich, mówiącego o niedopuszczalności organizacji sesji w trybie zdalnym w świetle obowiązujących przepisów.

Podczas sesji Przewodniczący Rady w imieniu Rady złożył podziękowania dla pielęgniarek, lekarzy, ratowników medycznych, policjantów, strażaków, służb transportowych, urzędników pracujących w różnego rodzaju instytucjach, pracowników sklepów, pracowników poczty, pracowników firm budowlanych i innych, którzy mimo panujących warunków muszą pełnić obowiązki zawodowe, narażając swoje zdrowie i niejednokrotnie życie służąc innym.

Fot. Łukasz Zawadzki

Trwa rewitalizacja piwnic w Muzeum Ziemi Leżajskiej

Przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności prace w ramach rewitalizacji piwnic Muzeum Ziemi Leżajskiej wciąż trwają.

Dotychczas wykonano nowe schody wejściowe (stare zostały całkowicie wyburzone) i posadzki oraz prowadzono czasochłonne prace przy rewaloryzacji ścian zmierzające do nadania pierwotnej wartości poprzez odczyszczenie, uzupełnianie i wymianę cegieł. Ponadto przygotowano instalacje do ogrzewania podłogowego oraz zgodnie z wytycznymi Podkarpackiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie wyburzono komin (zaburzający aspekt historyczny obiektu).

Całkowita wartość inwestycji wyniesie ok. 2 mln zł. Na zaplanowaną inwestycję placówka otrzymała 1,6 mln. zł. z funduszy Unii Europejskiej oraz ze środków krajowych. Natomiast środki w wysokości 400 tys. zł Muzeum otrzymało od organizatora, tj. Powiatu Leżajskiego.

Po zakończeniu wszelkich prac budowlanych (IV kwartał 2020 roku) rozpoczęty zostanie kolejny etap związany z zakupem sprzętu multimedialnego oraz wyposażenia ekspozycji.

Nowo powstająca ekspozycja w Muzeum Ziemi Leżajskiej będzie bazować na innowacyjnych multimedialnych technikach audiowizualnych i nagłośnieniowych wraz z obecnością światowej klasy sprzętu m.in. rzutników, projektorów multimedialnych wyświetlających obraz. Doko-

nana zostanie aranżacja przestrzenna klatki schodowej, trzech sal i wąskiego korytarza. Prezentacja zostanie zorganizowana w taki sposób, aby poprowadzić widza przez kolejne wydarzenia historyczne, które będą połączone ze sobą w chronologicznie ułożony ciąg. Nie zabraknie również tradycyjnych makiet, grafik, plansz, wizualizacji oraz gablot, w której będą prezentowane muzealia archeologiczne.

Ponadto w zakres inwestycji dodatkowo ujęto m.in. za-

kup demontowalnej sceny, na której będą mogły odbywać się plenerowe występy artystyczne, zakup 6 drewnianych stoisk straganowych, (również demontowalnych i przenośnych) przeznaczonych do użytku tymczasowego w czasie kulturalnych imprez plenerowych, wymiana oświetlenia budynków zespołu od strony dziedzińca, wykonanie pergoli w konstrukcji drewnianej zlokalizowanej pomiędzy oficynami południowymi, montaż dodatkowych urządzeń interaktywnych dla dzieci (m.in. drewniane zabawki) wymianę wszystkich ławek ogrodowych, koszy, stojaków na rowery, rozbudowę konstrukcji wsporczej dla istniejącej uprawy chmielu dla pełniejszej prezentacji (nawiązanie do ekspozycji browarniczej), utwardzenie dojścia na zaplecze oficyny południowo-wschodniej (do adaptowanej piwnicy).

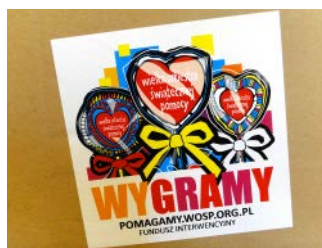
Utworzenie powyższej ekspozycji stałej będzie stanowić jedną z podstawowych usług kulturalno-turystycznych Powiatu Leżajskiego.

MZL

Firmy i instytucje wsparty leżajski szpital

Walka z koronawirusem trwa, dlatego niezwykle ważny jest każdy gest wsparcia dla szpitali i pracowników służby zdrowia, którzy w tej walce ponoszą największe ryzyko i często pracują ponad normy.

Na apel o pomoc wysłany przez leżajski szpital odpowiedziały zarówno osoby prywatne, które wpłaciły środki na konto stowarzyszenia (numer konta, na które wciąż można wpłacać pieniądze znajduje się obok), jak i kilka firm oraz instytucji, które zaoferowały niezbędny sprzęt oraz środki finansowe.

Fundacja TVN „Nie jesteś sam” przekazała pomoc w wysokości 150 tys. zł.

Grupa Żywiec sfinansowała zakup aparatu do terapii nerkozastępczych. Fundacja Polsat przekazała 500 maseczek chirurgicznych, 500 masek ffp2, 300 kombinezonów, 5500 rękawiczek jednorazowych, 20 litrów płynu do dezynfekcji oraz przyłbice. Fundacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy podarowała szpitalowi 2000 maseczek. Firma Men-

tor S.A. z Torunia przekazała szpitalowi 1000 maseczek chirurgicznych. Dzięki wsparciu Stowarzyszenia Przyjaciół Szpitala w Leżajsku udało się już zakupić również 1000 maseczek chirurgicznych, a przedsiębiorstwo Castra Sp. z o.o. z Chałupek Dębnińskich przekazało 100 przyłbic ochronnych i 750 szt. rękawiczek jednorazowych Firma PPHU

WSPARCIE DLA SZPITALA W LEŻAJSKU

Stowarzyszenie Przyjaciół Szpitala w Leżajsku prosi o wsparcie finansowe na rzecz zabezpieczenia placówki w sprzęt medyczny oraz niezbędne środki ochrony indywidualnej dla personelu medycznego

KONTO BANKOWE DO WPŁAT:

51 1240 2630 1111 0010 9632 3912

DLA OSÓB Z ZAGRANICY:

SWIFT: PKOPPLPW

PL 51 1240 2630 1111 0010 9632 3912

DZIĘKUJEMY!

BIT z Jarosławia przekazała 10 oczyszczaczy powietrza Rotenso Piura i 10 kompletów filtrów, jeden oczyszczacz powietrza Rotenso Qube oraz komplet filtrów, a artykuły spożywcze podarowała firma ZPOW „Orzech” Sp. z o.o. Dzięki staraniom wiceministra sprawiedliwości Marcina Warchoła do szpitala na Oddział Intensywnej Opieki Medycznej trafiły również lodówka i mikrofalówka, które podarowała pracownikom oddziału firma Amica. Sprzęt dostarczyła firma Okno-Center Plus s.c.

Zarząd Powiatu Leżajskiego oraz dyrekcja SP ZOZ serdecznie dziękują wszystkim darczyńcom za okazane wsparcie.

NN

Harcerze oferują pomoc seniorom i osobom samotnym

Komenda Hufca ZHP Leżajsk oferuje wsparcie seniorom oraz osobom samotnym mieszkającym na terenie Leżajskiego oraz okolic. Pomoc obejmuje zrobienie zakupów oraz wykupienie lekarstw w aptece. Zadania realizowane są przez dorosłych harcerzy, którzy posiadają odpowiednie zaświadczenie. Potrzebujący mogą dzwonić do Koordynatora Harcerskiej Służby tel. 505 167 310 lub Komendanta Hufca 513 662 709. Pytania można kierować również na adres le-zajsk@zhp.pl.

Środki finansowe Potrzebujący przekazuje wolontariuszowi przed wykonaniem zakupów. Rozliczenie środków finansowych odbywa się na podstawie paragonu z kasy fiskalnej. Pomoc jest nieodpłatna.

ZHP Hufiec Leżajsk

**Związek
Harcerstwa
Polskiego**

Hufiec Leżajsk

OFERUJE POMOC SENIOROM
ORAZ OSOBOM SAMOTNYM

tel. 505 167, 513 662 709

Kupuj świadomie

Wspieraj polskich przedsiębiorców i rolników

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa rozpoczęło ogólnopolską kampanię informacyjną „Kupuj świadomie – Produkt polski”, której celem jest zwiększenie wiedzy Polaków nt. znaczenia świadomych decyzji zakupowych, szczególnie w tak trudnym czasie, jak pandemia wirusa SARS-CoV-2. Już teraz wiadomo, że odcisnie ona ogromne piętno na sytuacji ekonomicznej i gospodarczej kraju.

Wybieranie polskich produktów żywnościowych to wsparcie dla polskich rolników i przedsiębiorców, to praca dla nas i dla bliskich, to przychody i zyski firm działających w Polsce oraz podatki wspierające lokalne budżety.

Dla siedmiu na dziesięciu Polaków wystarczającą zachętą do zakupu danego produktu stanowi to, że pochodzi on z Polski, a połowa konsumentów swój patriotyzm manifestuje podczas zakupów w sklepach z artykułami rolno-spożywczymi? Znak „PRODUKT POLSKI” umożliwia konsumentom łatwiejsze wyszukiwanie produktów wytworzonych w Polsce z użyciem polskich surowców.

Aby ułatwić konsumentom identyfikację produktów wytworzonych z polskich surowców, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowano znak „PRODUKT POLSKI” i zasady jego stosowania. Zgodnie z ustawą o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych produkty opatrzone tą informacją muszą być wyprodukowane z surowców wytworzonych na terenie Polski z tym, że w produktach przetworzonych dopuszcza się użycie importowanych składników (np. przypraw, bakali) w ilości do 25% masy tych produktów, pod warunkiem że składniki takie nie są wytwarzane w kraju.

Kupując żywność z oznaczeniem

**PRODUKT
POLSKI**

masz pewność, że została
wytworzona w Polsce
na bazie krajowych surowców

Wybierając żywność
ze znakiem

**PRODUKT
POLSKI**

Oznaczenie
produktów tym znakiem
jest **DOBROWOLNE**

wspierasz polskich producentów
oraz krajową gospodarkę
i rolnictwo

www.polskasmakuje.pl/produkt-polski/

Wybierając żywność z oznaczeniem „PRODUKT POLSKI”, konsument ma pewność, że została ona wytworzona w kraju i z rodzimych surowców. Przy bogatej ofercie na sklepowych półkach ma to niebagatelne

znaczenie, a w efekcie przyczynia się także do budowania patriotyzmu konsumenckiego i wsparcia sprzedaży polskiej żywności.

**Źródło: www.minrol.gov.pl
(Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi)**

Potrzebujesz pomocy psychologicznej?

Sprawdź, gdzie możesz ją uzyskać zdalnie

W ostatnich dniach nasze życie wywróciło się do góry nogami. Niepokoi nas o swoje miejsca pracy, jesteśmy zamknięci w czterech ścianach, nie mamy kontaktu ze znajomymi i rodziną, boimy się zakażenia. Obecna sytuacja związana z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 w Polsce jest dużym obciążeniem dla naszego zdrowia psychicznego.

W sytuacjach kryzysowych wsparcie społeczne jest bardzo ważnym elementem powrotu do równowagi. Kiedy wydarzy się trudna sytuacja, która dotyka większą liczbę osób, chcemy się jednoczyć, gromadzić, by okazywać sobie wzajemne wsparcie. Tymczasem w walce z koronawirusem jesteśmy zmuszeni do ograniczenia kontaktów społecznych, zachowania dystansu społecznego lub pełnej izolacji w celu spowolnienia rozprzestrzeniania się choroby.

Specjaliści ostrzegają, że wraz z epidemią koronawirusa, może powstać także epidemia depresji.

Ta sytuacja jest trudna zarówno dla dzieci jak i dorosłych z wielu powodów. Rodzice i dzieci czują się zagubieni w tej trudnej rzeczywistości, co jest zupełnie naturalne biorąc pod uwagę okoliczności. Nikt z nas przecież nie przeżył takiej sytuacji.

Jeśli czujemy się stale przygnębieni, samotni, nie dajemy sobie rady z codziennością i stresem lub martwimy się o swój stan zdrowia, poszukajmy fachowej pomocy. Również jeśli mamy kłopot z naszym dzieckiem, nie wiemy jak utrzymać go w domu, jak zorganizować mu czas, ułatwić adaptację do nauki w formie zdalnej, pomóc mu poradzić sobie z trudnymi emocjami, warto porozmawiać o tym z osobą, która się na tym zna.

W szkołach naszego powiatu pracują psycholodzy i pedagodzy szkolni, z którymi nadal można się kontaktować w różny sposób. Na stronach internetowych szkół podane są dostępne formy kontaktu z nimi np. poprzez telefon, komunikatory społecznościowe.

Pomoc psychologiczną można również uzyskać w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Leżajsku, która uruchomiła dodatkowe, zdalne kanały komunikacji ze swoimi specjalistami. Kontakt może odbywać się za pomocą telefonu (17 242 07 99, tel. kom. 693 660 799), poczty elektronicznej (poradnia-lezajsk@o2.pl), komunikatorów społecznościowych i wideorozmów (psycholog Monika Chrzastek z PPP oraz pedagog Ewa Rejman ze SP nr 3 są dostępne na Messengerze).

Zróbmy wszystko, aby wspólnie przetrwać ten trudny czas.

Monika Chrzastek

Młodzi fizycy

ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Leżajsku

„Piękne doświadczenie, fascynujące wyjaśnienie” to ogólnopolski konkurs organizowany przez Łódzkiego Kuratora Oświaty, Stowarzyszenie Nauczycieli Fizyki Ziemi Łódzkiej, Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej oraz I Liceum Ogólnokształcące w Łodzi. Ma on na celu przede wszystkim inspirowanie uczniów szkół wszystkich typów szkół do wnikliwej obserwacji otaczającego nas świata, kształtowanie umiejętności planowania eksperymentu, prowadzenia obserwacji, wyciągania wniosków, prezentowania otrzymanych wyników eksperymentów, stwarzanie możliwości wykorzystywania poznanych praw i zasad fizycznych w praktyce, motywowanie uczniów do głębszego poznania fizyki, propagowanie wśród uczniów nowoczesnych technik multimedialnych służących rozwojowi nauk ścisłych. W tegorocznej edycji konkursu wziął udział zespół ósmoklasistów reprezentujący Szkołę Podstawową nr 1 w Leżajsku, w składzie: **Joanna Kozyra, Aleksandra Kochmańska i Wojciech Jama**. Grupa zajęła IV miejsce. Konkurs składał się z trzech etapów.

Pierwszy polegał na wykonaniu doświadczenia. Uczniowie SP nr 1 wykonali doświadczenie pt. „Przewodność cieplna gazów”. Zaprezentowali w swoim doświadczeniu metodę badawczą, dzięki której wykazali, że spośród różnych próbek gazów, dwutlenek węgla był tym, który okazał się słabym przewodnikiem ciepła. Zaproponowali również, gdzie można byłoby tę własność gazu zastosować.

Drugi etap konkursu polegał na rozwiązaniu przez uczestni-

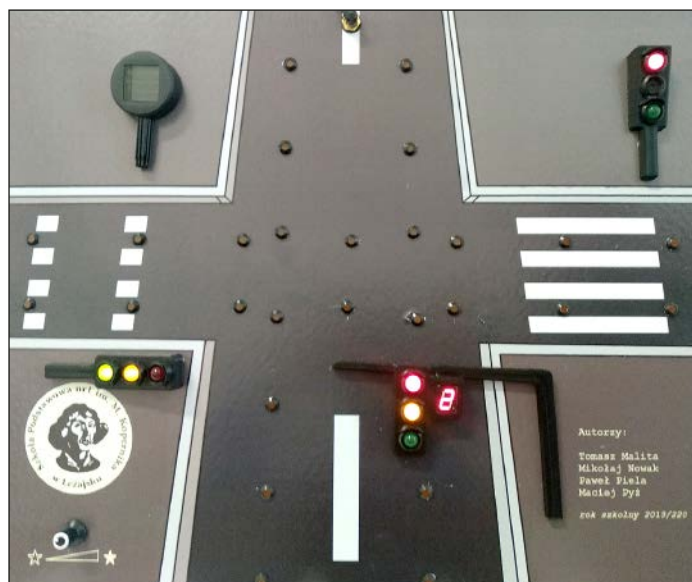
ków internetowego arkusza konkursowego zawierającego zadania zamknięte. Tematyka dotyczyła eksperymentowania, wykonywania pomiarów, prezentacji danych doświadczalnych oraz szacowania błędów pomiarowych wyznaczonych wielkości fizycznych.

W trzecim etapie (finałowym) zespoły prezentują samodzielnie wykonanie doświadczenia przed jury, ale ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną trzeci etap się nie odbył.

Z kolei zespół uczniów z klasy 7: **Tomasz Malita, Mikołaj Nowak, Paweł Piel i Maciej Pyż** zakwalifikował się do finału konkursu pt. „Zabawka edukacyjna” organizowanego przez Politechnikę Łódzką. Uczniowie wykonali model skrzyżowania świetlnego z diodami LED sterowanymi modulem Arduino. Szczegółowo opisali zasadę działania modelu, stosowanych w nim praw fizyki i algorytmiki, nagrali film i przesłali do organizatorów. Inspiracją do wykonania tej zabawki było prawdziwe skrzyżowanie dróg przy dworcu PKS w Leżajsku. Wykonany przez uczniów model będzie po zakończeniu konkursu na stałe umieszczony na ścianie korytarza szkolnego.

Termin finału ze względu na epidemię wirusa SARS-Cov-2 jest jeszcze nieokreślony, ale uczniowie mają nadzieję na sukces.

Konkursy, w którym uczniowie SP nr 1 odnieśli sukcesy mają na celu zainteresowanie dzieci szkół podstawowych przedmiotami przyrodniczymi oraz matematyką i zachęcenie ich do udziału w różnych formach twórczej aktywności.

Opiekun obu zespołów:
Andrzej Majewski

Projekt „Zdalna szkoła”

Od 1 kwietnia wszystkie gminy oraz powiaty wskazane w dokumentacji konkursowej mogą wnioskować o sfinansowanie zakupu laptopów, tabletów oraz dostępu do internetu dla uczniów, którzy nie posiadają sprzętu umożliwiającego im realizację zdalnych lekcji. Działanie jest finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Projekt „Zdalna szkoła” jest odpowiedzią na obecną sytuację szkolnictwa, związaną z wprowadzeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, spowodowanym zakażeniami koronawirusem. Zamknięcie placówek oświatowych na wiele tygodni wymusiło nowe standardy prowadzenia zajęć edukacyjnych. Uczniowie zamiast w szkolnych ławach zasiadają przed monitorami komputerów. Niestety, wie-

lu z nich nie posiada dostępu do internetu lub sprzętu, na którym może realizować podstawy programowe.

Wysokość dofinansowania zależy od tego, w której ze wskazanych kategorii znajduje się gmina/powiat.

Powiat Leżajski otrzyma dofinansowanie w wysokości 100 tys. zł. Planowany jest zakup 40 laptopów, które zostaną przekazane podległym jednostkom systemu

oświaty, z przeznaczeniem dla nauczycieli i uczniów w celu korzystania z nich podczas nauki zdalnej. Wsparciem zostaną objęte trzy leżajskie placówki: Zespół Szkół Licealnych, Zespół

Szkół Technicznych oraz Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Po zakończeniu stanu epidemii laptopy będą wykorzystane podczas zajęć szkolnych.

NN

W Zespole Szkół w Grodzisku Górnym drukują przyłbice dla medyków

Obok pomocy w zaopatrywaniu SP ZOZ w Leżajsku i DPS-ów na terenie powiatu leżajskiego w niezbędny sprzęt oraz akcesoria ochronne, którą oferują firmy i instytucje, powstały również wspaniałe inicjatywy obywatelskie. Jedną z nich zapoczątkował radny Rady Powiatu Leżajskiego i dyrektor Zespołu Szkół im. prof. Franciszka Lejki w Grodzisku Górnym Roman Matuszek. Wraz z grupą uczniów i absolwentów zrzeszonych w Kole Robotyki oraz nauczycielem informatyki Dominikiem Czernym drukują na drukarkach 3D przyłbice ochronne z przeznaczeniem dla medyków, których sytuacja z racji zawodu i związanego z nim ryzyka zakażenia koronawirusem jest obecnie najtrudniejsza. Sprzęt ochronny trafił do leżajskiego szpitala, DPS-ów oraz lekarzy rodzinnych z terenu powiatu. Do tej pory do adresatów trafiło ponad 500 sztuk gotowych do użycia przyłbic ochronnych. Akcesoria te przekazywane są nieodpłatnie.

Jedna drukarka 3D jest w stanie wydrukować tylko od 10 do 14 przyłbic na dobę, więc poza drukarkami będącymi w posiadaniu szkoły oraz prywatnie uczniów, szkoła ma do dyspozycji dwie drukarki 3D wypożyczone od Zespołu Szkół Technicznych w Leżajsku, dzięki uprzejmości dyrektora szkoły Haliny Samko. Jednocześnie szkołę wspierają w wy-

druku 3D dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Leżajsku Maciej Polański oraz pracownicy Muzeum Ziemi Leżajskiej.

Wydrukowanie przyłbic nie byłoby możliwe bez filamentu, czyli specjalnego tworzywa stosowanego do drukarek 3D. Znaczną część filamentu ufundowała Szkołka Roślin Ozdobnych Dąbek z Giedlarowej. Drukowanie przyłbic to niejedyna inicjatywa szkoły, bowiem jej pracownicy szyją także maseczki ochronne w ramach akcji gminnej. Co ciekawe, większość pracowników szkoły w obecnym czasie rozpoczęło swoją przygodę z maszyną do szycia.

Obecnie szkoła dołączyła do akcji #DrukujemyDlaMedyków, charytatywnego przedsięwzięcia skupiającego firmy i indywidualnych wolontariuszy, mającego na celu produkcję przyłbic dla służb medycznych, co pozwoliło na dostęp do szybkich przyłbic.

Zespół Szkół Licealnych w Leżajsku

Liceum Ogólnokształcące nr 1 – (4-letnie)

Klasa	Przedmioty wybrane do punktacji	Próg punktowy	Przedmioty w zakresie rozszerzonym*
cyberbezpieczeństwo	język polski, matematyka, fizyka, informatyka	150	matematyka, informatyka
biologiczno-chemiczna	język polski, matematyka, biologia, chemia	130	chemia, biologia
medyczna	język polski, matematyka, biologia, chemia	130	biologia, chemia, matematyka
matematyczno-fizyczna	język polski, matematyka, chemia, fizyka	130	matematyka, fizyka, chemia
matematyczno-informatyczna	język polski, matematyka, fizyka, informatyka	130	matematyka, fizyka, informatyka
matematyczno-geograficzna	język polski, matematyka, język angielski, geografia	110	matematyka, język angielski, geografia
matematyczno-językowa	język polski, matematyka, język angielski, język obcy II	110	matematyka, język angielski, język obcy II
europiejsko-językowa	język polski, matematyka, geografia, język obcy	110	geografia, język obcy II, język angielski
humanistyczno-prawna	język polski, matematyka, historia, wos	110	język polski, historia, wos
językowa	język polski, matematyka, język angielski, język obcy II	110	język polski, język angielski, język obcy II
wojskowa	język polski, matematyka, język obcy, biologia	100	matematyka, biologia
sportowa	język polski, matematyka, biologia, wych. fizyczne	100	matematyka, biologia

* - zestaw przedmiotów nauczanych w zakresie rozszerzonym może ulec zmianie

Technikum nr 2 – (5-letnie)

Klasa	Przedmioty wybrane do punktacji	Próg punktowy	Przedmioty w zakresie rozszerzonym*
klasa połączona w zawodzie technik spedytor	język polski, matematyka, język obcy, geografia	80	matematyka, geografia
technik logistik (logistyczne programy komputerowe)	język polski, matematyka, język obcy, geografia	80	matematyka, geografia
technik ekonomista z innowacją skarbowo-prawną	język polski, matematyka, język obcy, geografia	80	matematyka, geografia
technik rachunkowości	język polski, matematyka, język obcy, geografia	80	matematyka, geografia

* - zestaw przedmiotów nauczanych w zakresie rozszerzonym może ulec zmianie

Droży Maturzyści Zespołu Szkół Licealnych w Leżajsku!

Pierwszy raz w historii naszej szkoły zetknęliśmy się z sytuacją, kiedy nie możemy pożegnać Was osobiście. Jest nam niezmiernie przykro, że w ten najważniejszy czas w Waszej edukacji, nie możecie być wszyscy razem w budynku naszej szkoły, aby po raz ostatni spotkać się ze swoimi kolegami i koleżankami z klasy, by pożegnać się z dyrektorem, wychowawcami i nauczycielami, którzy przez kilka ostatnich lat dbali o Waszą wiedzę, służyli pomocą i dawali wskazówki.

Pragniemy podziękować Wam, za Wasz udział w życiu naszej społeczności, za Waszą naukę i zaangażowanie oraz życzliwość wobec innych. Mamy nadzieję, że czas spędzony w murach naszej szkoły będziecie zawsze uważać za udany i będziecie go wspominać z uśmiechem

na ustach. Bo szkoła to nie tylko nauka – to również znajomości, przyjaźnie, wyjazdy i spotkania.

Zapewniamy Was, że w tym ciężkim dla nas wszystkich okresie jesteście myślnymi przy Was. Mocno wierzymy, że uda Wam się pokonać wszelkie trudności i odnieść zamierzony sukces. Dążcie do osiągnięcia wyznaczonego celu i pamiętajcie – człowiek uczy się przez całe życie, nie tylko wtedy, gdy siedzi w szkolnej ławce.

Życzymy Wam pomyślności na egzaminach maturalnych, dostania się na wymarzone studia i spełnienia w życiu. Realizujcie swoje marzenia, stawiajcie przed sobą nowe cele i otaczajcie się dobrymi i wartościowymi ludźmi.

**Dyrekcja i Wychowawcy
ZSL Leżajsk**

Tomasz Wojnar w finale konkursu „Fizyczne ścieżki”

Uczeń klasy 3d matematyczno-informatycznej w ZSL Tomasz Wojnar zakwalifikował się do ogólnopolskiego finału konkursu „Fizyczne ścieżki”, który odbędzie się na terenie Parku Naukowo-Technologicznego w Narodowym Centrum Badań Jądrowych w Świerku. Termin finału został wyznaczony na 2 i 3 kwietnia, lecz ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, finał XV edycji nie odbył się we ogłoszonym terminie. Został on wstrzymany do czasu wyjaśnienia sytuacji w kraju.

Konkurs przebiega w następujący sposób: uczestnicy przysyłają swoje prace i propozycje pokazów, które są recenzowane przez specjalistów z dziedzin fizyki, których one dotyczą. Jury wybierze

ra kilkanaście najlepszych zgłoszeń, a ich autorzy mają okazję zaprezentować swoje prace publicznie na finale. Najlepsi autorzy i ich nauczyciele otrzymują nagrody rzeczowe i dyplomy. Jury podejmuje też decyzję o przyznaniu nagrody specjalnej, którą jest wycieczka do zagranicznego ośrodka naukowego.

Wspomnieć należy, że Tomasz przed dwoma laty otrzymał nagrodę kilkutygodniowego wyjazdu do Europejskiego Ośrodka Badań Jądrowych (CERN) w Genewie. Natomiast w ubiegłorocznym konkursie, Wojciech Kulpa i Konrad Karaba byli finalistami, a przed trzema laty Michał Majewski zajął I miejsce.

Andrzej Majewski

ZESPÓŁ SZKÓŁ LICEALNYCH
im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku

Z myślą o przyszłości

OFERTA EDUKACYJNA

2020/2021

► **Liceum Ogólnokształcące nr 1**
4-letnie

- cyberbezpieczeństwo
- biologiczno-chemiczna
- medyczna
- matematyczno-fizyczna
- matematyczno-informatyczna
- matematyczno-geograficzna
- matematyczno-językowa
- europejsko-językowa
- humanistyczno-prawna
- językowa
- wojskowa
- sportowa

KLASY

► **Technikum nr 2**
5-letnie

- **klasa pożarnicza**
w zawodzie technik spedytor
- **technik logistyk**
(logistyczne programy komputerowe)
- **technik ekonomista**
z innowacją skarbowo-prawną
- **technik rachunkowości**

KLASY

Zespół Szkół Licealnych im. Bolesława Chrobrego, ul. M. Curie - Skłodowskiej 6, 37-300 Leżajsk
tel. 17 242 00 19, fax 17 242 76 28
www.zslchrobry.lezajsk.pl, e-mail: sekretariat@zslchrobry.lezajsk.pl

Kształcenie zawodowe to obecnie ważny obszar w edukacji. Aby sprostać oczekiwaniom rodziców, uczniów i przyszłych pracodawców, szkoły muszą podejmować szereg inicjatyw mających na celu podniesienie jakości kształcenia.

Zespół Szkół Technicznych w Leżajsku

Dobre praktyki w kształceniu zawodowym w Zespole Szkół Technicznych w Leżajsku

Warsztaty w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości

Warsztaty kulinarne

Gokarty wykonane przez członków Kółka Motoryzacyjnego

Mechatroniki podczas Podkarpackiego Festiwalu Techniki

W Zespole Szkół Technicznych w Leżajsku dobre praktyki w kształceniu zawodowym realizuje się w wielu obszarach. Oprócz rozwoju bazy dydaktycznej, podpisaniu porozumień z firmami z regionu, dostosowywaniu programów nauczania do wymogów pracodawców, są to m.in.: **zaspokajanie indywidualnych potrzeb uczniów poprzez organizację kół zainteresowań** (warto wspomnieć o Szkolnym Kole Automatyka i Mechatronika, Szkolnym Kółku Motoryzacyjnym, Kółku Informatycznym, czy programistycznym „Miłośnicy Programowania”). Udział w nich umożliwia uczniom rozwijanie zainteresowań technicznych, konstruktorskich, informatycznych – programistycznych, a także zaprezentowanie swoich dokonań (np. mechatroniki podczas Podkarpackiego Festiwalu Techniki). Szkoła przykłada dużą wagę do **organizacji konkursów branżowych**, będących nie tylko sprawdzianem wiedzy teoretycznej, ale przede wszystkim dających możliwość wykazania się umiejętnościami praktycznymi. Dla przykładu: technicy mechanicy i operatorzy obrabiarek skrawających

walczą o tytuł mistrza w zawodzie, a technicy żywienia i usług gastronomicznych rywalizują w Szkolnym Konkursie Kulinarnym „Kuchnie Świata”. Oprócz konkursów wewnętrznych, młodzież ZST bierze udział w branżowych olimpiadach i konkursach na szczeblu wojewódzkim i krajowym. Są to m.in.: Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej, Ogólnopolska Olimpiada Innowacji Technicznych i Wynalazczości, Olimpiada Wiedzy BHP w Rolnictwie Indywidualnym, Konkurs Informatyczny „Bóbr”, konkurs programistyczny Pix Programming Challenge PL, konkurs Przedsiębiorczość w Praktyce. O sukcesach naszych uczniów pisaliśmy wielokrotnie.

Kolejny przykład dobrych praktyk to dbanie o **poszerza-**

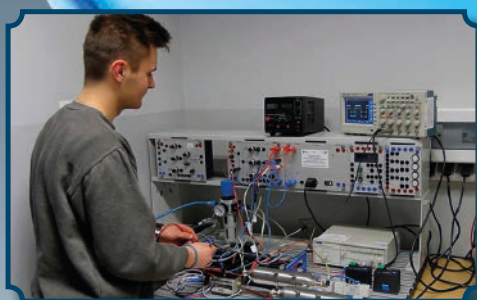
nie wiedzy i umiejętności zawodowych poprzez udział młodzieży w realizowanych przez szkołę projektach m.in. Podkarpackiej Akademii Motoryzacji – Innowacyjne Szkolnictwo Zawodowe (technicy mechanicy), praktykach zawodowych we Włoszech (technicy hotelarze oraz technicy żywienia i usług gastronomicznych), warsztatach Akademii Technika (technicy pojazdów samochodowych), zajęciach specjalizujących (technicy mechanicy spec. spawalnictwo), warsztatach kulinarnych prowadzonych przez uznanego szefa kuchni (technicy żywienia i usług gastronomicznych). W naszej szkole narodził się pomysł tzw. **wizyt „celowanych”** polegających na tym, iż kilkusobowe grupy uczniów pod opieką nauczyciela za-

wodu odwiedzają zakłady, obserwują stanowiska pracy, proces produkcji, zastosowane technologie, jak również predyspozycje zawodowe pracowników na danych stanowisku. Dopelnieniem wycieczek edukacyjnych są liczne wyjazdy na targi branżowe.

Kształceniu kompetencji miękkich służy organizacja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. W jego ramach przedstawiciele instytucji i firm współpracujących ze szkołą prowadzą warsztaty i szkolenia dla młodzieży, przygotowujące do wejścia na rynek pracy oraz pozwalające zaplanować własną ścieżkę kariery.

Opisane tu przykłady to tylko część dobrych praktyk w kształceniu zawodowym w Zespole Szkół Technicznych. Ich celem jest jak najmocniejsze powiązanie procesu kształcenia z wymogami współczesnego rynku pracy.

ZST

OFERTA EDUKACYJNA 2020/2021

TECHNIKUM

- technik automatyk
- technik programista
- technik informatyk
- technik mechatronik
- **technik spawalnictwa** **NOWY KIERUNEK**
- technik elektronik
- technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej
- technik mechanik (spec. obrabiarki sterowane numerycznie)
- technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki
- technik pojazdów samochodowych
- technik hotelarstwa
- technik handlowiec
- technik żywnienia i usług gastronomicznych

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

- mechanik pojazdów samochodowych
- operator obrabiarek skrawających
- stolarz
- elektryk
- mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych
- murarz-tylnkarz
- ślusarz
- sprzedawca
- fryzjer
- cukiernik
- piekarz
- kucharz

Zespół Szkół Technicznych im. Tadeusza Kościuszki ul. Mickiewicza 67 37-300 Leżajsk
tel. 17 240 61 07 fax. 17 240 61 08
www.zst.lezajsk.pl e-mail: szkola@zst.lezajsk.pl

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Leżajsku

Zdalne nauczanie w SOSW

Od 25 marca br. zdalne nauczanie stało się naszą codziennością. Jeszcze jakiś czas temu nikt z nas zapewne nie przypuszczał, że tak będą wyglądać zajęcia w naszym ośrodku. Przy pełnej współpracy uczniów, rodziców, nauczycieli i dyrekcji w taki sposób obecnie wygląda nauczanie w całej Polsce.

W klasach dla uczniów z lekkim stopniem niepełnosprawności intelektualnej stworzono przestrzeń do nauki zdalnej za pomocą narzędzia Google Classroom. Wszyscy od samego początku uczyliśmy się tego, jak sprawnie zamieszczać materiały dla uczniów. Nie było łatwo, lecz przy współpracy i wzajemnej pomocy udało się wszystkim opanować umiejętności w tym zakresie. Teraz dzięki zaangażowaniu wszystkich nauczycieli i dużej pomocy dyrektora ośrodka w Classroomach zapanował ład i porządek. Dzieci otrzymują materiały do każdej lekcji zgodnie z grafikiem zajęć – wszystko czytelne i dopasowane do indywidualnych możliwości uczniów. Przedmioty i zajęcia rewalidacyjne są systematycznie realizowane. Uczniowie i rodzice przesyłają nam informacje zwrotne o wykonaniu zadań.

Nauczyciele organizują lekcje video z uczniami z wykorzystaniem platformy Cisco Webex, lub Skype. Tu pojawiła się kolejna dla nas nowość: zebrania Rady Pedagogicznej on-line za pomocą platformy Cisco Webex, dzięki której możliwe jest, aby cała kadra pedagogiczna w jednym czasie mogła uczestniczyć w spotkaniu.

W oddziałach dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym z uwagi na duże trudności w samodzielnym funkcjonowaniu uczniów pod względem poznawczym, emocjonalno-społecznym oraz trudności związane z korzystaniem z komputera uczniowie wymagają dużej pomocy i wsparcia ze strony rodziców podczas nauki zdalnej. Wszyscy wychowawcy klas utrzymują systematyczny kontakt z rodzicami – są to rozmowy telefoniczne oraz wiadomości sms. Nauczyciele i specjaliści kontaktują się także z rodzicami uczniów za pomocą komunikatorów Messenger, WhatsApp oraz przesyłają materiały dla uczniów pocztą elektroniczną. Wszyscy wychowawcy klas przesłali uczniom pocztą tradycyjną zeszyty oraz karty pracy i materiały przygotowane przez specjalistów. Wychowawcy klas są także w stałym kontakcie z nauczycielami i specjalistami pracującymi w tych oddziałach. Rodzice korzystają również z linków umieszczonych na stronie internetowej ośrodka, z zakładki

dla poszczególnych oddziałów. Nauczyciele przekazują także rodzicom wskazówki dotyczące systematycznego włączania dzieci i młodzieży w codzienne czynności domowe, aby w ten sposób nabywały różne umiejętności praktyczne. Przygotowywane materiały są dostosowane do indywidualnych możliwości każdego ucznia. Nauczyciele dołączają zindywidualizowane wskazówki dla każdego dziecka oraz systematycznie prowadzą rozmowy telefoniczne z uczniami motywujące ich do podejmowania aktywności. W ramach pracy zdalnej w oddziałach przedszkolnych wychowawcy klas utrzymują systematyczny kontakt z rodzicami, grupy korzystają z maila grupowego, a także Classroomu, gdzie przesyłane są materiały do pracy na każdy dzień oraz materiały od nauczycieli specjalistów.

W ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka zespół WWRD konsultuje się telefonicznie oraz korzysta ze swojej grupy stworzonej na komunikatorze Messenger. Wszyscy specjaliści kontaktują się z rodzicami dzieci telefonicznie oraz przesyłają materiały dla poszczególnych dzieci pocztą elektroniczną i pocztą tradycyjną zgodnie z grafikiem zajęć. Rodzice korzystają także ze strony internetowej ośrodka z zakładki WWRD. Podobnie wygląda realizacja zajęć w ramach projektu „Za życiem”.

Opieka psychologów i pedagoga szkolnego opiera się na systematycznym kontakcie telefonicznym czy smsowym: z uczniami, rodzicami i nauczycielami oraz innymi specjalistami, a także za pomocą komunikatorów, pocztą elektroniczną oraz poprzez zamieszczanie materiałów w Classroomach. Panie uczestniczą w cotygodniowych spotkaniach on-line Sieci Współpracy Psychologów i Pedagogów z Powiatu Leżajskiego (zainicjowanej przez PPP w Leżajsku) za pomocą platformy Cisco Webex oraz uczestniczą samodzielnie w miarę możliwości w dodatkowych szkoleniach on-line. W ramach troski o uczniów – ich samopoczucie oraz motywację do nauki zdalnej panie prowadzą systematyczne rozmowy telefoniczne, wysyłają im wiadomości, sms oraz maile z pochwałami, wirtualne dyplomy oraz imienne medale. Przygotowywane są

Zdalne nauczanie oczami rodziców uczniów SOSW

(informacje zebrano 8 kwietnia 2020 r.):

- Razem z synem jesteśmy zadowoleni z zdalnego nauczania. Informacje są przekazywane w sposób czytelny. Informacje są przekazywane pocztą e-mail. Jesteśmy w stałym kontakcie z wychowawcą.
- Zdalne nauczanie ma swoje plusy i minusy. W przypadku mojego dziecka jest to trochę w formie obowiązku i relaksu jednocześnie. Zauważyłam, że niektóre notatki córka pisze z przyjemnością. Myślę, że po prostu w domu nie ma ograniczeń czasowych i to działa na korzyść odrabiania lekcji zdalnie.
- Zdalne nauczanie dla mnie nie jest większym problemem. Jestem mamą siedzącą w domu więc mam możliwość zorganizować czas na naukę. Jedynym minusem, jaki widzę to mała mobilizacja synka. Pracę ze mną odbiera jako zabawę.
- Jestem zadowolona z nauczania zdalnego chociaż nie zastąpi ono przebywania w szkole i kontaktu z nauczycielami. Dzieci w miarę możliwości wykonują zadane prace, ale trzeba cały czas nimi kierować i im pomagać. Czekamy z utęsknieniem na powrót do szkoły.
- Nauczanie zdalne w SOSW jest bardzo dobre i zrozumiałe. Dzieci pracują w domu chętnie dzięki nauczycielom. Jesteśmy bardzo wdzięczni nauczycielom za pomoc i serdecznie im dziękujemy za poświęcenie i naukę dzieci poprzez nauczanie zdalne. Dziękujemy serdecznie.

ciąg dalszy na str. 14

ciąg dalszy ze str. 13

■ Chciałam bardzo pani podziękować. Miałam kryzysowy dzień. Syn się buntuje i nie chce pracować. Wybieram z zadań przysyłanych pocztą od wychowawcy i innych nauczycieli to, czy tamto, ale nadal jest płacz – chwilę coś zrobi i dalej nie chce. Ten list od pani dodał mi sił, na nowo złapałam wiatr w żagle. Pracujemy dalej. A pomysł z tym medalem dla dziecka super. Bardzo mi pani pomogła. Dziękuję!

■ Zdalne nauczanie w SOSW jest bardzo dobrze prowadzone. Otrzymujemy materiały, które są dobrze opracowane. Lekcje są prowadzone też w sposób rozrywkowy zarówno z wf, jak i innych przedmiotów. Jestem bardzo zadowolona pozdrawiam.

■ Dzień dobry, chciałabym napisać, że zadania, które robią nasze dzieci w domu w ramach zdalnego nauczania mają duże znaczenie. Poprzez nie, my i nasze dzieci mamy kontakt z nauczycielami i staramy się zachować rytm zajęć, co dla dzieci z autyzmem jest bardzo ważne. Staramy się w miarę możliwości pracować tak, by dzieci miały wypełniony czas i trochę przez prace, a trochę przez zabawę mogły powolutku iść do przodu. Pozdrawiam.

■ Zaistniała sytuacja wywróciła nasze życie do „góry nogami”. Nie jest łatwo pogodzić pracę zdalną z uczeniem dzieci. Na szczęście chłopcy z chęcią angażują się w zajęcia i realizację kart pracy przesyłane przez Panię z ośrodka WWRD. Oczywiście chłopcom brakuje kontaktu osobistego z nauczycielami, który jest bardzo cenny w rozwoju dzieci z problemami. Mamy nadzieję na szybki powrót do rzeczywistości sprzed wirusa oraz do spotkań w ośrodku, do których chłopcy bardzo się przyzwyczaili.

■ Wszyscy stanęliśmy przed wielkim wyzwaniem. Koronawirus całe nasze życie wywrócił do góry nogami. Wszystko odbywa się teraz na wariackich papierach i każdy chciałby, żeby życie wróciło do normy. Edukacja domowa ma tę przewagę nad szkolną, że ma bardziej indywidualne podejście. Rodzic, który pełni rolę nauczyciela, może poświęcić więcej czasu

różne materiały na stronę internetową ośrodka skierowane do rodziców, uczniów oraz nauczycieli. Listy i słowa wsparcia zarówno zdalne, jak i kierowane pocztą tradycyjną, gdy rodzic nie ma dostępu do technologii informatycznych. Przygotowywane są akcje tematyczne np. w ramach Dnia Autyzmu powstał kolaż wykonany ze zdjęć nadesłanych zdalnie w ciągu 3 dni przez uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników oraz członków rodzin. Nauczyciele proponują uczniom konkursy on-line (np. konkurs plastyczny, kartka wielkanocna dla naszych przyjaciół w ramach projektu Erasmus C.H.A.N.G.E czy konkurs profilaktyczny). Pojawiało się wiele ciekawych inicjatyw np. czytanie i nagrywanie tekstów bajek dla dzieci i udostępnianie dzieciom czy wydanie fotoksiążki z autorskimi tekstami pań psycholożek i obrazkami, które wykonują dzieci do otrzymanych tekstów. I wiele innych inicjatyw – chcemy tym samym urozmaicić uczniom ten czas, a rodzicom pomóc w przekazywaniu wiedzy ich dzieciom.

Obecna rzeczywistość to czas nauki zdalnej, ale także pomocy tym, którzy jej potrzebują. Powstała w naszym ośrodku grupa chętnych nauczycieli i wychowawców opieki całodobowej, która zaoferowała swoją pomoc poprzez szycie maseczek. Pełen profesjonalizm i zaangażowanie, zasługują na słowa uznania. Nasza mała manufaktura „Zakład Krawiecki Maseczka”, z której wszyscy jesteśmy dumni. Szyją zachowując wszelkie zasady bezpieczeństwa i ochrony.

Cenne jest to, iż mimo nowej dla nas wszystkich rzeczywistości jesteśmy razem, dajemy radę – ... można być daleko, a jednak blisko...

Niech w tym czasie towarzyszą nam także słowa naszego patrona św. Jana Pawła II:

...Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi...

**Psycholog Agnieszka Bańka
Psycholog Dominika Zych
SOSW im. św. Jana Pawła II
w Leżajsku**

SOSW oferuje dzieciom z niepełnosprawnościami dostęp do specjalistycznej opieki w ramach programu „Za życiem”

Za życiem

W grudniu 2018 r. w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. św. Jana Pawła II w Leżajsku rozpoczął działalność Wiodący Ośrodek Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczy, który powstał w ramach rządowego Programu „Za życiem”.

Celem projektu jest zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu, zagrożonemu niepełnosprawnością oraz jego rodzinie dostępu do interdyscyplinarnej, specjalistycznej opieki. Program adresowany jest do dzieci mieszkających na terenie powiatu leżajskiego i finansowany jest ze środków budżetu państwa co oznacza, że korzystanie z oferowanych zajęć jest bezpłatne.

Program „Za życiem” pozwala na wsparcia ogólnorozwojowe dziecka od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do czasu podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku 0-3 lat. W ramach zajęć oferujemy: terapię psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną, fizjoterapię, muzykoterapię, terapię integracji sensorycznej oraz terapię polisensoryczną.

Powołanie do życia Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego oparte zostało na założeniu, iż praca z rodziną dziecka niepełnosprawnego oraz terapia dziecka musi mieć charakter wieloprofilowego oddziaływania na zaburzenia. Wyznaczone w uregulowaniach prawnych zadania, jakie ma wypełniać ośrodek, zogniskowane zostały wokół trzech zasadniczych obszarów działań, tj. dziecko, rodzina i terapia. Wy-

chodząc zatem naprzeciw zidentyfikowanym potrzebom dzieci i ich rodzin, pracownicy ośrodka podejmują działania, mające na celu koordynowanie korzystania z dostępnych na obszarze powiatu leżajskiego specjalistycznych usług medycznych, świadczeń i usług z zakresu pomocy i wsparcia społecznego. W świetle współczesnej wiedzy, pierwsze trzy lata życia dziecka to czas jego wyjątkowej podatności na rozwój. Podjęcie wczesnych działań terapeutycznych stwarza znaczne możliwości hamowania rozwoju wielu zaburzeń o postępującym przebiegu oraz zapobiegania pojawianiu się zaburzeń o charakterze wtórnym.

Aby optymalnie wykorzystać okres wczesnego dzieciństwa, Ośrodek został przygotowany do objęcia specjalistyczną pomocą dzieci już od pierwszych dni ich życia. Efektem specjalistycznych zajęć jest poprawa funkcjonowania dziecka w zakresie samoobsługi, sprawności ruchowej, procesów percepcji, umiejętności porozumiewania się, współdziałania w grupie oraz rozumienia otaczającego świata. Podczas realizowanych w ośrodku zajęć rodzice uzyskują informacje, które pomagają im zrozumieć istotę problemów rozwojowych dziecka, otrzymują rady, wskazówki i instrukcje wyjaśniające jak na co dzień postępować z dzie-

Rodzicu!!!
Jeżeli niepokoi Cię rozwój Twojego dziecka,
zgłoś się na konsultację,
bo tylko wczesnie podjęta interwencja
przynosi najlepsze rezultaty.

kiem, jak tworzyć warunki do jego rozwoju i zaspokajania specyficznych potrzeb. Włączenie rodziców w proces diagnozowania problemów dziecka, wspólne planowanie działań terapeutycznych, a także systematyczna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń i informacji pozwala rodzicom stopniowo oswajać się z faktem niepełnosprawności swojego dziecka i podejmować konstruktywne działania warunkujące harmonijny jego rozwój.

Odbiorcami działań informacyjnych prowadzonych przez specjalistów nie są jednak wyłącznie rodzice. Już pierwsze tygodnie naszej pracy ujawniły potrzebę podjęcia działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących samego programu kompleksowe-

go wsparcia rodzin „Za życiem”. Nawiązaliśmy współpracę z miejskimi i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej, placówkami medycznymi, oświatowymi, organizacjami pozarządowymi w celu upowszechnienia założeń i celów programu oraz wynikających z niego przywilejów dla rodzin.

Wszystkich rodziców, będących mieszkańcami powiatu leżajskiego, którzy obserwują niepokojące symptomy w rozwoju dziecka zapraszamy do kontaktu z pracownikami ośrodka. Wczesne rozpoznanie problemów rozwojowych dziecka i objęcie go specjalistycznymi zajęciami pozwoli zminimalizować, a nierazko wyeliminować trudności rozwojowe.

Beata Kaszycka

Z myślą o przyszłości Twojego dziecka

**Ośrodek Szkolno - Wychowawczy
im. św. Jana Pawła II w Leżajsku**

ogłasza

NABÓR

DO ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH

- ze spektrum autyzmu w normie intelektualnej,
- dzieci z niepełnosprawnością intelektualną,
- z różnymi dysfunkcjami rozwojowymi.

Dodatkowo oferujemy zajęcia z zakresu
Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka

Zespół WWRD zapewnia bezpłatną kompleksową pomoc dzieciom
z różnymi deficytami rozwojowymi w wieku od 0 - 7 r.ż.

Więcej informacji można uzyskać pod numerem telefonu
17 242-02-54, 17 242-68-52, e-mail sosw@sosw.lezajsk.pl
lub

w Ośrodku Szkolno - Wychowawczym
im. św. Jana Pawła II w Leżajsku
ul. A. Mickiewicza 76

Wspomnień czar.

O zabawkach z innej beczki...

Któż z nas, niekiedy z łezką w oku nie wspomina czasów błęgiego i radosnego dzieciństwa, kiedy wszystko było łatwe, proste i beztroskie? Niejednokrotnie wspomnienia te wiążą się z ulubioną, wyjątkową i najukochańszą zabawką.

Na ożywienie takich wspomnień mają wpływ także piosenki, które przypominają radosne scenki z dzieciństwa, a związane są z zabawkami. To utwory, które pomimo upływu lat urosły do rangi wielkich przebojów. Nadal są puszczane przez stacje radiowe, telewizyjne programy muzyczne, a także śpiewane na koncertach i innych imprezach towarzyskich, które po dziś dzień znają i śpiewają niemal wszyscy, i przy których świetnie się bawią. Niewątpliwie takimi piosenkami są *Kolorowe jarmarki* czy *Konik na biegunach*, dlatego też warto poznać historie z nimi związane.

W 1977 r. podczas XV Krajowego Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, Janusz Laskowski zaśpiewał: (...) *ale zawsze wtedy powiem, że najbardziej mi żal: kolorowych jarmarków, blaszanych zegarków, pierzastych kogucików, baloników na druciku, motyli drewnianych, koników bujanych, cukrowej waty, z piernika chaty...* I narodziła się legenda „Kolorowych jarmarków” – ale w atmosferze skandalu. Otóż Laskowski otrzymał niskie oceny. Jeden z członków komisji konkursowej, Andrzej Ibis Wróblewski, w czasie głosowania początkowo nie podniósł nawet tabliczki z notą, chcąc tym samym ostentacyjnie przyznać 0 punktów. Regulamin jednak tego nie przewidywał, głosowanie było jawne i jurorzy byli zobowiązani zaraz po występie danego artysty podnieść tabliczkę z oceną – od 1 do 10. Wróblewski wstał więc ze swojego miejsca i pokazał widzom, kamerom telewizyjnym, a także Laskowskiemu tabliczkę z numerem 1. Publiczności natomiast piosenka spodobała się i tym samym artysta otrzymał Nagrodę Publiczności i Nagrodę Dziennikarzy. Nikt wtedy nie przypuszczał, że *Kolorowe jarmarki* staną się wielkim ponadczasowym hitem, a za Laskowskim zaczęto wołać „Kolorowy Jarmarek”. Ale jak to mówią: nie ma dymu bez

ognia. Utwór ten spodobał się również samej Maryli Rodowicz, która za zgodą autorów piosenki zaśpiewała ją jeszcze w tym samym roku na Międzynarodowym Festiwalu Piosenki w Sopocie, będącym jednocześnie I Międzynarodowym Festiwalem Interwizji. Zrobiła ogromne show. Występ został zaaranżowany pod tekst piosenki, której motywem przewodnim były jarmarki. Wokalistka grała na gitarze, a na plecach miała bębny. Na scenie znalazły się m.in. gołębie w klatce, klauni, szczudlarze, kataryniarz. Rodowicz otrzymała Nagrodę Publiczności. Ciekawostką jest to, że *Kolorowe jarmarki* stały się także przebojem również w ZSRR, gdzie w 1982 r. własną aranżację zaprezentował Valery Leontiev, śpiewając w języku polskim i rosyjskim. Tekst „Kolorowych jarmarków na kartce papieru, rozlewającym się czerwonym długopisem napisał w kilkanaście minut Ryszard Ulicki. Laskowski natomiast, jadąc nocnym pociągami do Białegostoku wyjął gitarę i zaczął komponować melodię. Nie skończył. W domu schował tekst do biurka i zapomniał. Jednak z racji zbliżającego się Festiwalu w Opolu, w którym miał wystąpić, ukończył piosenkę. Ulicki wspominał po latach: *Myślałem, że będę pierwszym radzieckim milionerem, ale gdy zaczęli płacić tantiemy, rubel poleciał tak w dół, że starczy-*

ło tylko na kolorowy telewizor Rubin. Franciszek Walicki (publicysta, animator kultury, autor piosenek, które pisał pod pseudonimem Jacek Grań, „ojciec polskiego rock’n’rolla”) na trzydziestolecie powstania tej piosenki napisał: *To piosenka, która na trwałe utkwiała w mojej pamięci, choć zupełnie nie pasowała do moich muzycznych zainteresowań. Nie jestem dzieckiem nostalgii, ale „Kolorowe jarmarki” i ich tekst, ale także i muzyka przeniosły mnie nagle w świat dwudziestych lat ubiegłego stulecia. W bajkową krainę dzieciństwa spędzonego w rodzinnym Wilnie. Z okien mieszkania przy Placu Łukiskim, co roku obserwowałem słynne wileńskie Kaziuki, najbardziej kolorowe jarmarki, jakie utkwily mi w pamięci. Pełne pierzastych kogucików, baloników na druciku, cukrowej waty i z piernika chaty. Za chwile wzruszeń, za przypomnienie tamtych lat, za chwile refleksji, składam obu autorom tej niezwyklej piosenki głęboki ukłon.*

Drugą piosenką, która niewątpliwie zaliczana jest do wielkich przebojów nuconych po dziś dzień jest *Konik na biegunach*. Utwór ten powstał w 1961 r. Wszystko zaczęło się na wakacjach w Kortowie pod Olsztynem, gdzie zorganizowano obóz dla krakowskiej młodzieży artystycznej. Był tam m.in. Kabaret Medyków *Cyruulik*, stworzony przez studentów krakowskiej

Akademii Medycznej oraz zespół Jazz Band Ball, którego multiinstrumentalista Jacek Dybek (notabene nieznający nut) skomponował melodię do tego przeboju. Spacerując podśpiewywał ją sobie pod nosem, a następnie zagrał ją przy ognisku. Spodobała się członkom kabaretu *Cyruulik*. Dybek obiecał nagrać ją na magnetofon szpulowy, co graniczyło z cudem, ponieważ ówczesnie w Polsce była to rzecz unikatowa. Słowa jednak dotrzymał. Tekst stworzył przyszły chirurg szczękowy Franciszek Serwatka (członek kabaretu *Cyruulik*) w warunkach nietypowych, bo wracając pieszo z krakowskiego Rynku do domu w Prokocimiu. Po głowie chodziła mu melodia, którą usłyszał podczas wakacji. W pierwszej chwili skojarzyła mu się z kołyską dla małych dzieci, później natomiast wróciły przyjemne wspomnienia o rozbujanym koniku na biegunach, którego pamiętał z dzieciństwa. I tak powstał tekst o koniku bujanym: (...) *I zobaczysz, że jednak wspinały był on... Konik, z drzewa koń na biegunach, zwykła zabawka, mała huśtawka, a rozkołysze rozbawi. Konik, z drzewa koń na biegunach, przyjaciół wiosny uśmiech radosny. Każdy powinien go mieć. Kłopotów masz sto i zmartwień masz sto. (...) Ulica szeroka wystawa - to tu Na chwilę przystajesz zdumiony. Uśmiechnij się więc i zawołaj, jak wtedy, gdy na grzbiecie cię nioś... (...) By ktoś tak jak ty, beztroskie miał dni, powrócił przyjaciel ten z wiosny Dla czego to każdy już powie. Na plecach przyniosłeś go tu... Konik, z drzewa koń na biegunach...*

Pierwsze wykonanie *Konika na biegunach* przez kabaret *Cyruulik* miało miejsce na Przeglądzie Piosenkarzy Studenckich w Częstochowie w 1961 r. Publiczności się podobało, natomiast jury już nie. Podobnie, jak w przypadku *Kolorowych jarmarków* (1977

ciąg dalszy na str. 18

ciąg dalszy ze str. 17

– które miał oceniać za kilka lat), miażdżącą recenzję opublikował w „Życiu Warszawy” nie kto inny, jak wspomniany Andrzej Ibis Wróblewski, pisząc: *Co to znaczy, że z łożowiu odejdą żołnierze. Z łożowiu idą, czy są z łożowiu? A ta muzyka, trochę włoska, taki Marino Marini. Coś okropnego. O co panu chodzi, panie Serwatka?* Oryginalna wersja tego wykonania na szczęście zachowała się w archiwum krakowskiego radia.

Drugie życie w tę piosenkę próbował tchnąć student geografii z Lublina Michał Hochman (pierwszy polski wykonawca słynnego przeboju *Diana*, przez co zyskał przydomek „polskiego Paula Anki”). Zrzeszenie Studentów Polskich zorganizowało w 1962 r. w Kołobrzegu obóz dla piosenkarzy studenckich. Wśród uczestników znaleźli się wspomniani Franciszek Serwatka, Jacek Dybek i właśnie Michał Hochman. Wyjeżdżając z Kołobrzegu postanowił, że będzie śpiewał „Konika”. Okazją stała się audycja radiowa *Mikrofon dla wszystkich*. Przyszło setki próśb o tekst piosenki. Hochman został zaproszony w 1964 r. na Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej w Opolu. Organizatorzy nieestety wykreślili utwór ze względu na niską wartość artystyczną.

Trzecia próba reaktywacji *Konika na biegunach* podjęta w 1965 r., zakończyła się krótkotrwałym sukcesem. Hochman nagrał „Konika” dla radiowej Trójki wraz z warszawskim zespołem Kawalerowie. Była to wersja w klimacie big-beatu. I tak szybko jak się spodobała, tak z dnia na dzień równie szybko się znużyła. Michał Hochman wyjechał do Stanów Zjednoczonych. W 1988 r. przylecieli do USA także Urszula i Staszek Zybowski. Zbieg okoliczności bądź przeznaczenie sprawiło, że spotkali się wszyscy razem. Hochman puszczał im swoje kawałki, wśród których był *Konik na biegunach*. Urszula wspominała później, że powrócili do niej wtedy wspomnienia z dziecięcych lat – ów konik na biegunach. Staszek Zybowski powiedział wtedy: *Na wszystkich weselach, studniówkach, balach, na których grałem nie mogło się obejść bez tej piosenki, mam pomysł jak to zrobić na nowo*. I stało się. Ostatnia próba

wskrzeszenia tego utworu zakończyła się sukcesem, który można powiedzieć trwa do dziś. Urszula nagrała i spopularyzowała *Konika* wraz z Budką Suflera. Sentymalny tekst i rockowe brzmienie sprawiły, że piosenka, która pierwotnie miała być kabaletowym żartem stała się hitem. I za każdym razem, kiedy śpiewamy *Konika na biegunach*, to zapewne wielu z nas powraca pamięcią do tego konika z dzieciństwa, na którego siadaliśmy, by nas rozkołysał, rozbawił.

Poza utworami muzycznymi motyw zabawki odnajdujemy również w baśniach, bajkach, przekazach ludowych, legendach, podaniach czy opowieściach biblijnych. Fajarki to jedne z najpopularniejszych instrumentów muzycznych, które najczęściej występują w tego typu opowieściach, a nawet w wierszach, jak u Marii Konopnickiej: *A po łacie, po zielonej Maciuś owce gna. Na wierzbowej fujarczce żałośliwie gra. Dla Boga, dla Boga! Żałośliwie gra. A i skądże ty, Maciuśiu, tę fujarkę masz, że tak na niej za owcami żałośliwie grasz? Dla Boga! Dla Boga! Żałośliwie grasz? A wyciąłem ją, paniczku, z krzywej wierzy tej, co wyrosła na mogile matuleńki mej! Dla Boga! Dla Boga! Matuleńki mej!* Powszechność tego instrumentu wiąże się z prostotą wykonania oraz gry na niej, o czym mówi ludowe przysłowie z Górnego Śląska: *z takięgo marnego patyka, jako fajna muzyka*. Popularność fajarki w tekstach folklorystycznych wynika z faktu, że pochodzenie lub materiał, z którego została zrobiona, posiadał nadprzyrodzone zdolności. Najczęściej była wykonywana z gałązek wierzbowych, którym ówczesznie przypisywano niezwykle właściwości. Robiono je także z innych materiałów, m.in. z kości czyli piszczałek – stąd językoznawcy wywodzą jej inną nazwę piszczałka. Magiczne zdolności fajarki zaprezentowane zostały m.in. w komiksie Janusza Christy *Kajko i Kokosz – Szkoła latania*. Bohaterem serii jest Łamignat, zbój o wrażliwej duszy, który niczym Robin Hood zabiera bogatym i oddaje biednym. W jednym z komiksów dostaje od swojej żony, Czarownicy Jagi czarodziejską fujarkę. Wystarczyło, że zagrał na niej kilka dźwięków, a wstępowała w niego ogromna siła. Bardzo popularna legenda opowiada historię

sióstr, które rywalizują o względy panicza. Ta poślubi mężczyznę, która jako pierwsza uzbiera cały dzban malin. Dochodzi niestety do tragedii: przegrywająca dziewczyna zabija siostrę, a jej ciało grzebie w lesie. W ten sposób zostaje żoną młodzieńca. Cudownym sposobem na miejscu pogrzebanej siostry wyrasta wierzb. Przechodził tamtędy pasterz i z gałązki tejże wierzy zrobił fujarkę. Gdy zaczyna wygrywać na niej zamierzoną melodię, okazuje się, że fujarka sama wygrywa pieśń o strasnej zbrodni. Pasterz ten zanosz więc instrument do chaty zabitej dziewczyny, gdzie fujarka wskazuje winną zabił siostrę.

Często występującym bohaterem grającym na fujarce, piszczałce bądź na flecie jest Szczurołap, najczęściej kojarzony z postacią z baśni *Flecista z Hameln* autorstwa Braci Grimm. Są różne warianty tej opowieści. Inne podanie dość strasne, a urosło do miana miejskiej legendy, opowiada o Szczurołapie z Hameln, który w 1284 r. za pomocą fujarki uratował miasto od plagi szczurów i myszy. Wyprowadził wszystkie gryzonie do rzeki, w której utonęły. Został niestety oszukany przez mieszkańców, którzy nie chcieli mu za to zapłacić obiecanych pieniędzy. W zemście, przyszykując na piszczałce wywabił z domów wszystkie dzieci, wyprowadził je na pobliskie wzgórze i wszyscy przepadli. Szczurołap występuje nawet w czwartej części *Shreka*. Rumpelstiltskin wynajął go, aby grając przyprowadził zielone ogry z ich kryjówek. Kiedy wiedźmy zaczynają się z niego śmiać, chcąc udowodnić swoje zdolności za pomocą gry zmusza je do tańca. To samo robi z ogrami włącznie, ze Shrekiem i Fioną,

których ratują Osioł i Kot. Kiedy Shrek wraca do realnego świata, do swojego bagna, Szczurołap na trwającym tam przyjęciu zmusza do tańca zamkniętego w klatce Rumpelstiltskina.

Coś, co obecnie uważamy za zabawkę czy instrument, posiada również inne przeznaczenie związane z naszą rodzimą kulturą. W kontekście minionych świąt Wielkiej Nocy, warto powiedzieć również o kołatce, kojarzonej przede wszystkim z obchodami Wielkiego Tygodnia. Jest to deseczka, nad którą zamontowany jest ruchomy „młoteczek”, który przy potrząsaniu porusza się tam i z powrotem. W Wielki Czwartek, podczas mszy świętej Wieczery Pańskiej, po śpiewie „Chwała na wysokości Bogu”, na znak żałoby po zdradzie Judasza i początku Męki Pańskiej, milkną wszystkie dzwony i do wieczornej liturgii Wielkiej Soboty zastępowane są właśnie przez drewniane kołatki. We Francji istnieje ciekawa katolicka tradycja mówiąca o tym, że w Wielki Czwartek dzwony milkną, ponieważ wyrastają im wtedy skrzydła i lecą do Watykanu niosąc ze sobą smutek każdej osoby, która oplakuje ukrzyżowanego Chrystusa. Zanim natomiast wybiorą się w długą drogę powrotną są błogosławione przez samego papieża.

Znanym biblijnym elementem w postaci zabawki jest Drabina Jakubowa, znana u nas jako „magiczna deseczka”. O „Drabinie Jakubowej” czytamy w Starym Testamencie (Rdz 28, 10-22). Przedstawiona jest tam wizja poграzonego w głębokim śnie Jakuba. To jeden z najśłynniejszych snów, jakie zostały zapisane na kartach historii. Jakub wracał z Beer-Szeby do Charanu. Słońce już zaszło, więc zatrzymał się

w pewnym, całkowicie przypadkowym miejscu, aby przenoćować. Układając się do snu, wziął kamień, ułożył go sobie pod głowę i zmęczony wędrówką zasnął. We śnie ujrzał stojącą na ziemi ogromną drabinę, która swoim wierzchołkiem sięgała do nieba. Na szczycie drabiny stał Bóg. Po drabinie natomiast, aniołowie jako posłańcy Boga wstępują do nieba i zstępują na ziemię, by realizować tu prośby Najwyższego i strzec ziemi. We śnie Bóg przyrzekł Jakubowi oddać mu ziemię oraz obdarować go licznym potomstwem. Po przebudzeniu, to, co Jakub zobaczył we śnie, nazwał „bramą do nieba”. Podniósł kamień na którym spał, rozlał na nim oliwę i położył w miejscu, w którym spał nazywając świętym, gdzie niebo styka się z ziemią.

Nasza rodzima „magiczna deseczka” bez wątpienia jest zabawką niezwykłą, a jednocześnie wręcz genialną w swej prostocie, która ciekawi i zachwyca małych i dużych. Jest to zestaw 6 deseczek, połączonych ze sobą za pomocą kolorowych tasiemek. Deseczki te tworzą symboliczne stopnie drabiny Jakubowej. Zabawkę rozkładamy, trzymając cały czas za pierwszą deseczkę, przykładając ją pionowo do deseczki poniżej – raz do przodu, raz do tyłu. Reszta deseczek natomiast przekłada się do siebie jedna po drugiej. W związku ze słowem „magiczna”, za pomocą tej zabawki można wykonać magiczną sztuczkę przy pomocy papierowego pieniążka. Poza tym, dzieci potrafią bardzo twórczo wykorzystać deseczkę w zabawie i tworzyć z niej przeróżne konstrukcje.

Trudno jest określić pochodzenie tej zabawki, ale znany jest artykuł naukowy z 1889 r. o tym, jak zbudowana jest i jak dzia-

ła „Drabina Jakubowa”. Artykuł ten można uznać za pierwszą wzmiankę o tej zabawce.

Nie sposób pominąć także zabawek ludowych, których popularnym tematem były zwierzęta. Najpopularniejszą stanowi tutaj bez wątpienia koń. Od zawsze związany był z tradycją dworską, szlachecką, mieszczańską i chłopską. Był niezastąpioną pomocą w wielu dziedzinach życia codziennego, począwszy od siły roboczej po środek transportu, a nawet stanowił wyznacznik pozycji społecznej. Jak powiedział ksiądz Benedykt Joachim Chmielewski: *koń jaki jest każdy widzi*, ale jeżeli chodzi o pomysł na zabawkę to może występować w kilku wariantach: jako popularny konik bujany, figurka gliniana czy wystrugana z drewna, z jeźdźcem bądź bez, koń na kółkach ciągnięty na sznurku, z bryczką zaprzężoną w jednego bądź parę koni albo głowa konia osadzona na patyku. Była to przede wszystkim zabawka typowo dla chłopców. Jeżeli chodzi o konika na bieżniach to jako ciekawostkę warto wiedzieć, że w 2006 r. do Księgi Rekordów Guinnessa wpisano największego na świecie konia na bieżniach – 2,317 m wysokości i wadze 544,3 kg. Co ciekawe, został ręcznie wyrzeźbiony i mogły się na nim huścić jednocześnie 4 dorosłe osoby. Koń należał do Cindy i Les’a Hartnessów z Kalifornii.

Konie są także bohaterami baśni, wierzeń, legend (np. o mieście Odrzykoń), ale również bohaterami filmów. Część z nas zapewne pamięta niezapomniane tandemy z ekranu telewizora jak Zorro i Tornado, Grażyna Barska i Karino, Grace i Pielgrzym z *Zaklinaczka koni* czy Rudowłosą Pippi Langstrumpf i jej konia Alfonso czy też historycznych duetów jak Kasztanka

i Józef Piłsudski, Tarant i Hetman Czarniecki, Szumka Księcia Józefa Poniatowskiego, Bucefał i Aleksander Wielki. Z okolic Olkusza pochodzi ciekawa opowieść o czasach, kiedy to Pan Jezus chodził po świecie. Pewnego razu przyszedł nad rzekę i chciał się dostać na jej drugi brzeg. Paś się tam koń i wół. Jezus poprosił więc konia: *przewieź mnie przez rzekę*. A koń odpowiedział: *jeszcze się nie najadł*. Po tych słowach rozgniewał się Pan Jezus i odpowiedział: *za karę nigdy się już odtąd nie najesz*. I dlatego też, za karę po dziś dzień koń nigdy się nie może najęść. Zwrócił się zatem Pan Jezus do wołu, aby ten go przewiózł. Wół chętnie się zgodził, chociaż także wtedy jadł. Dlatego wół prędko się nasycił.

Innymi przykładami zabawek, które przedstawiają zwierzęta są kurki dziobiące, ptak klepak bądź wersja z motylem klaszczącym skrzydłami, a nawet dzieciół stukający. Kury i koguty kojarzą nam się z gospodarstwem domowym, gdzie dreptały sobie po podwórku u naszych dziadków. Były bardzo ważnymi ptakami, i nie tylko dlatego, że są głównym składnikiem rosółu. Doczekały się swojej symboliki. Począwszy od faktu, że kura znosi jajka, które w kontekście Wielkanocy symbolizują nowe życie, odrodzenie, nowy początek. Poza tym w chrześcijaństwie kogut symbolizuje Zmartwychwstanie Chrystusa, a jednocześnie jest symbolem tchórzostwa i zdrady św. Piotra, który zanim kogut zapiał trzy razy zaparł się Jezusa. Kura stała się także główną bohaterką wierszyka Juliana Tuwima, *W aeroplanie: Miała babcia kurkę, kurkę złotopiórkę, wesołą kokoszkę, zwariowaną troszkę. Kiedyś jej ta kurka uciekła z podwórka. Babcia za nią truchtem drepce, „Wracaj” - krzyczy... - „A ja nie chcę!” A tam zaraz blisko to było lotnisko, kurka się tam zapędziła, aeroplan zobaczyła, a że była dobra skoczka, wskoczyła tam nasza kwoczka. Wtedy babcia - hopla! Też na aeroplan (...)*. Zabawka przedstawiająca popularne kurki dziobiące posiada w naszym regionie głęboko zakorzenioną tradycję. Składa się z cienkiej podstawy na której znajduje się jedna bądź kilka kurek. Szyja i głowa kurki jest ruchoma i do nich przymocowany jest sznurek, przechodzący przez otwór w podstawie i zakończony

ny drewnianą kulka. Wprawiając podstawkę w ruch, kulka zaczyna się kręcić i tym samym wywołuje efekt dziobania kurek o deseczkę.

Przy wejściu na dziedziniec muzealny znajduje się powiększony model ptaka klepaka. W 2000 r. na Światowej Wystawie EXPO w Hanowerze był symbolem walorów turystycznych Podkarpacia. Zabawka znana z dawnych jarmarków i odpustów przy klasztorze OO. Bernardynów. Jako pamiątka z Leżajska nasz klepak rozpowszechniał się dzięki pątnikom na znaczne odległości w kraju, zyskując na popularności. Atrakcyjność tej zabawki polega na tym, że jest ruchoma – porusza skrzydłami, które uderzając o siebie wydają dźwięki przypominające klekot. Wystarczy drażek, który pcha ptaka, wprawiając go w ruch. Wytwarzana była w dwóch wariantach – jako ptak albo motyl.

Interesującą zabawką jest również dzieciół. Dawniej dzieciół cieszył się poważaniem i szacunkiem. Uważany był przez niektórych za świętego ptaka drzew i pól, który chronił i ostrzegał rolników przed niebezpieczeństwem. Ponadto chronił domostwo i przynosił szczęście. W chrześcijaństwie natomiast, ze względu na ciągłe stukanie w drzewo, dzieciół stał się symbolem wytrwałej i gorliwej modlitwy. Z racji, że niszczył robactwo traktowany był jako wróg szatana, a tym samym za symbol Chrystusa. Na zabawkę, która przedstawia stukającego dzieciola składa się pionowo ustawiony drażek osadzony w podstawie. Za pomocą małej obręczy do drażka przymocowany jest dzieciół. Wystarczy, że zostanie on przesunięty do góry, po czym spadając uderza dziobem o drażek, stwarzając realistyczny efekt dźwiękowy. Podobną w działaniu, a ciekawą zabawką jest ludzik – strażak schodzący po drabinie. Konstrukcja tej zabawki opiera się na drabinie przytwierdzonej do podstawy. Postać ludzką stanowi namalowany ludzik na małym klocku. Schodząc, zaczepta o kolejne szczeble drabiny.

Każda z tych zabawek, mimo iż w muzeum stała się eksponatem, ma swoją własną historię. Związane są z kulturą ludową, która zazwyczaj kojarzy się z czymś bar-

ciąg dalszy na str. 20

ciąg dalszy ze str. 19

dzo odległym, a co najgorsze dla niektórych tandetnym i niemodnym. Ale ona nadal żyje, inspirowuje i przywołuje wspomnienia, bo jaką trzeba było mieć fantazję i pomysłowość, aby wykonać taką zabawkę. Ekspozycja Zabawkarska w Muzeum Ziemi Łęzajskiej jest miejscem, które uruchamia wspomnienia z dziecięcych lat – prezentujemy wszystkie opisane w tekście zabawki i wiele innych – to zabawki z czasów dzieciństwa naszych rodziców i dziadków, z czasów zanim nastała era komputerów, tabletów, telefonów komórkowych i innych gadżetów XXI wieku.

Dlatego w tym miejscu zapraszamy całe RODZINY do wzięcia udziału w ogłoszonym konkursie na wykonanie zabawki – nawet najprostszej z możliwych, ale spróbujcie wygospodarować czas, w którym wszyscy razem przy wspólnej pracy, zabawie, zaangażowaniu i pomysłowości stworzycie coś waszego. Konkurs będzie trwał do końca października 2020 r. Po więcej szczegółów dot. powyższego oraz innych organizowanych konkursów zapraszamy na naszą stronę internetową www.muzeum-lezajsk.pl oraz na fanpage Muzeum.

MZL

PRACA PLASTYCZNA – Rodzinna

Praca plastyczna wykonana dowolną metodą przedstawiająca zabawkę ludową własnoręcznie zrobioną. Może przedstawiać zwierzę (np. konik, kurki) bądź czynność kojarzącą się z życiem na wsi. Liczy się pomysł, kreatywność i zaangażowanie całej rodziny.

Kontakt: informacja@muzeum-lezajsk.pl

Jan Kułacz ze swoim odznaczeniem

Jan Kułacz

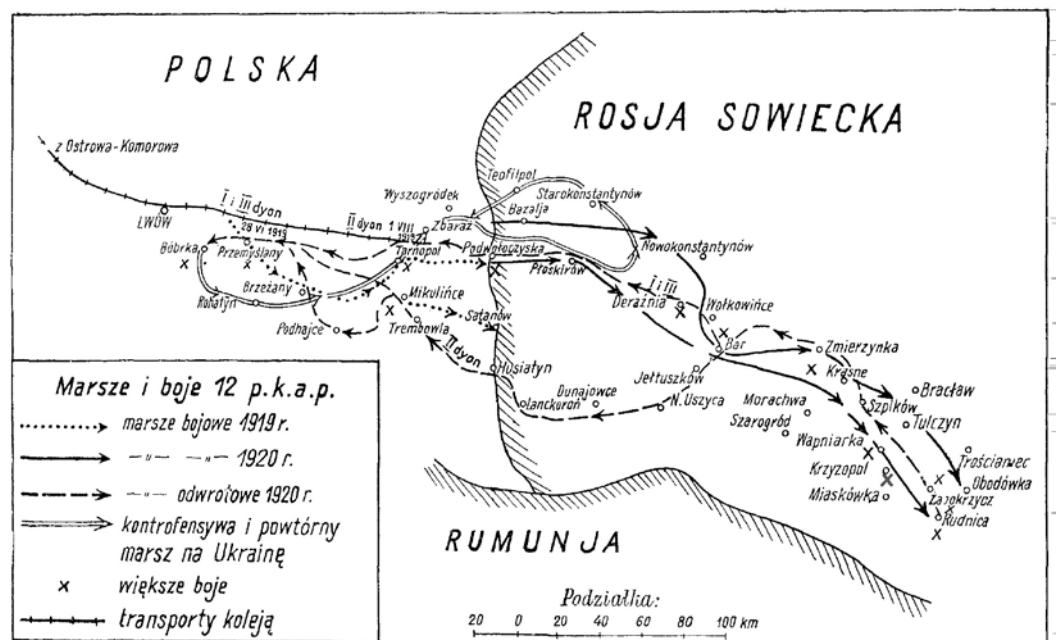
urodził się 5 marca 1898 roku w Wólce Łętowskiej jako syn Wojciecha i Zofii (z domu Sowa). Ukończył czteroklasową szkołę ludową w swojej rodzinnej wsi i pracował w gospodarstwie rodziców. W latach 1916–1918 służył w armii austro-węgierskiej. Po zakończeniu I wojny światowej wstąpił do Wojska Polskiego i w stopniu kaprała 12. Pułku Artylerii Polowej wziął udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Zanim jednak doszło do najbardziej znanych, przełomowych walk pod Warszawą, wiosną 1920 roku wojska polskie zdobyły niewielką część Ukrainy wraz z Kijowem. W walkach nad dzisiejszą granicą z Mołdawią, Jan Kulacz wykazał się odwagą i inicjatywą.

W uzasadnieniu wniosku o od-
znaczenie czytamy (pisownia
oryginalna): *Dnia 28. maja rb.*

Kawaler Virtuti Militari

z Wólki Łętowskiej

Toczona przed stu laty wojna polsko-bolszewicka kojarzy się w pierwszym rzędzie z postaciami marszałka Józefa Piłsudskiego, generała Rozwadowskiego, czy legendarnego księdza Skorupki. Warto jednak przypomnieć o cichym bohaterze tej wojny, który był naszym krajanem.

Mapa działań wojennych 12. PAP. Czerwonym krzyżykiem zaznaczono rejon wsi Krzykliwce.

Źródło: S. Turek, *Żarys historii wojennej 12-ego Pułku Kresowego Artylerji Polowej*, Warszawa 1928, s. 4.

[1920] w wypadzie na Krykliwe z 54 pp. odznaczył się kapral Kułacz Jan jako dowódca dział. Mianowicie, kiedy potężne telefoniczne z punktem obserwacyjnym było przez granaty nieprzyjacielskie zerwane, kapral Kułacz wywiózł działo swe kilkaset metrów dalej naprzód i otworzył ogień na wprost, pomimo silnego ognia pancerni bolszewickiej.

która strzelała kartaczami, i ognia karabinów maszynowych piechoty bolszewickiej. Ogniem swym zmusił do cofnięcia się prawego skrzydła atakującej piechoty, która okrążała połowę baterji, kiedy zaś nie miał ani jednego pocisku z obsługą swoją otworzył ogień z karabinów ręcznych, dzięki czemu nieprzyjaciół cofnął się poza Krzykliwe.

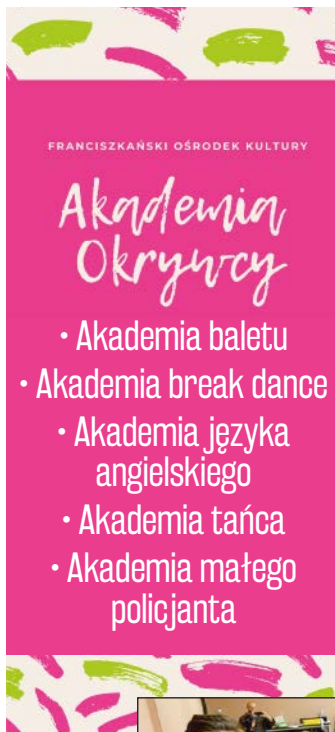
26 marca 1921 roku kapituła Orderu Wojennego Virtuti Militari nadała kapralowi Janowi Kułaczowi Krzyż Virtuti Militari V klasy nr 1057. Po odejściu z wojska Jan ożenił się i miał dwoje dzieci: Katarzynę i Anielę. Jego dalsze losy nie są mi znane.

Sławomir Kułacz

Źródło: Wojskowe Biuro Historyczne/Centralne Archiwum Wojskowe, sygn. I 482.50-4090, Kwestionariusz s. 1-6.

Akademia Odkrywcy

Akademia Odkrywcy to innowacyjny projekt, który powstał przy Franciszkańskim Ośrodku Kultury w Leżajsku kilka lat temu. Pomysł zrodził z myślą o dzieciach i trwa do dzisiaj.

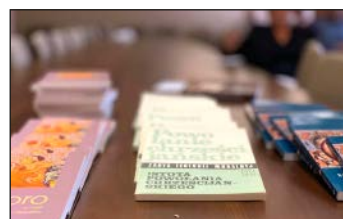
Celem nadrzędnym tego projektu jest tworzenie przestrzeni do rozwoju pasji, talentów i zainteresowań dzieciaków. Udział w tematycznych warsztatach stanowi także doskonałą formę aktywizowania ich rodziców. Obecnie w rozmaitych zajęciach w Akademii bierze udział ponad 150 dzieci w wieku od 4 do 12 lat. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych, a prowadzą je doskonale przygotowani pedagodzy i wychowawcy.

Obecnie trwałby kolejny już semestr zajęć, ale z uwagi na panującą epidemię koronawirusa został zawieszony, ale mamy nadzieję, że FOK, znów niebawem zapełni się dziećmi, usłyszymy ich śmiech, głośnie rozmowy i zobaczymy niegasnący uśmiech na twarzach.

O. Bartymeusz Kędzior

Akademia Filozofii i Teologii

Przy Franciszkańskim Ośrodku Kultury działa już kolejny rok Akademia Filozofii i Teologii dla dorosłych. Zapisanych jest do niej blisko 60 osób.

Akademia FiT powstała z wyraźnej potrzeby edukacji w zakresie filozofii i teologii, szczególnie wśród ludzi świeckich. Dlatego proponujemy systematyczne i dogłębne poznawanie tego, w co wierzymy.

Biorą w niej udział przede wszystkim osoby dorosłe. Wiek ani wykształcenie nie grają roli. Zajęcia odbywają się raz w miesiącu, w piątek i sobotę. Przez te półtora roku jej trwania Akademia gościła już wielu znamiennych filozofów i teologów, choćby; dr. hab. Marcina Majewskiego (teologia biblijna), ks. dr. Wojciecha Barana, o. dr. Aniceta Gruszczyńskiego OFM, o. dr. Damiana Sochackiego OCD, o. dr. Marcina Draga OFMConv.

Oprócz wykładów odbywają się rozmaite ćwiczenia, a także filozoficzno-teologiczne dyskusje przy aromatycznej kawie w kawiarni FOK Cafe.

O. Bartymeusz Kędzior

podróż 81

Kiedy podróżujemy po Polsce, zazwyczaj szukamy pięknych miejsc, które stworzyła natura, wspaniałych widoków, szumu fal muskających piaszczyste plaże i słońca, którego promienie delikatnie otulą nasze ciała. A kiedy już takie miejsce znajdziemy i dodamy do niego jeszcze ziarenko oryginalności, tajemnicy czy sensacji, która rozbudzi naszą wyobraźnię, poczujemy pełnię szczęścia. I takim miejscem są ruchome wydmy, położone na terenie Słowińskiego Parku Narodowego, na Mierzei Łebskiej, między morzem a Jeziorem Łebsko, na których nakręcono sceny do kilkunastu znanych filmów.

Jak tam dotrzeć? Sposobów jest kilka. Najłatwiej będzie od strony miejscowości Rąbka, położonej kilka kilometrów na zachód od Łeby. Tutaj musimy zostawić samochód na płatnym (5zł) parkingu i tutaj też musimy podjąć decyzję, jaki środek transportu wybrać. Czas do namysłu może nam wypełnić wejście na wieżę widokową, z której rozpościera się rozległa panorama na jezioro. Niestety nawet z tej wysokości nie dostrzeżemy jeszcze wydm.

By dotrzeć do wydm mamy kilka możliwości, nie ominie nas jednak opłata za wstęp do parku

Filmowe wydmy

Słowiński Park Narodowy

Ruchome wydmy Słowińskiego Parku Narodowego

Wydmy pochłaniające okoliczne lasy

– 6 zł. Pieszko, nieco nudną drogą lub rowerem będzie szybciej, ale i tak do pokonania mamy sześć kilometrów albo więcej, zależy którą trasę wybierzemy – wzdłuż wybrzeża lub przez las. Jak nogi nie chcą iść, można załapać się

na pocziwego elektrycznego Melexa za 15 zł lub przepłynąć statkiem po jeziorze Łebsko za 14 zł, a z przystani gdzie wysiadziemy i tak będzie nas czekał dwukilometrowy spacer. Tak czy tak, musimy zarezerwować sobie

kilka godzin, ale będzie warto. Podane ceny dotyczą transportu w jedną stronę.

My wybraliśmy rejs. Jak wrócimy z powrotem? Zobaczymy.

Słowiński Park Narodowy to jeden z 23 parków narodowych w Polsce i jeden z dwóch parków nadmorskich. Został utworzony dla zachowania w niezmienionym pięknie systemu jezior pomorskich, bagien, torfowisk, łąk, nadmorskich borów i lasów, a przede wszystkim wydmorego pasa mierzei z unikatowymi w Europie wydmami ruchomymi. Jednak zanim dopłyniemy do naszego celu, kilka słów o samym jeziorze. Jezioro Łebsko to największe jezioro przybrzeżne na polskim wybrzeżu i trzecie pod względem wielkości w Polsce po jeziorach Śniardwy i Mamry. Niestety, jezioro ma i nie-

Wydma Łacka – najwyższy punkt Słowińskiego Parku Narodowego

Kadr z filmu „O dwóch takich co ukradli księżyc”

Kadr z filmu „Seksmisja”

Przystań nad jeziorem

Wieża obserwacyjna nad jeziorem Łebsko

chlubne rekordy. Ze względu na ujścia rowów melioracyjnych jezioro nie należy do najczystszych. Zmniejsza się również jego powierzchnia na skutek nawiewania piasku i postępującego rozrastania się szuwarów. Przejrzystością wody również nie zachwyci. Zastanawiam się tylko czy zakaz kąpeli to ochrona przyrody czy nas?

Znużeni rejssem docieramy do celu. W ciągu sekund odzyskujemy wigor. Przed nami krajobraz rodem z innej planety, gdzie drzewa toczą nierówną walkę z tonami piasku unoszonego przez wiatr. Szybko zapominamy o wilgotnym leśnym powietrzu. Tutaj rządzą palące promienie słońca nagrzewające piasek do temperatury z trudem akceptowanej przez nasze stopy. Do tego przenikliwe ziarenka piasku wypełniające każdą nieosłoniętą powierzchnię naszych ciał.

Tak wygląda „polska Sahara” – piękna w swoim wyrazie, a zarazem nieznośna w obcowaniu z nią.

Ruchome wydmy robią wrażenie nawet wtedy, gdy widzisz je po raz drugi, trzeci, czy dziesiąty. To unikatowe zjawisko przyrody. Ewenement na skalę Europy. To niezwykła przestrzeń powstała w wyniku akumulacji piasku wyrzucanego na brzeg przez fale morskie. Wydmy wciąż wędrują. W ciągu roku, poruszane siłą wiatru, przesuwają się na wschód Polski nawet o dziesięć metrów pochłaniając kolejne drzewa, zarośla, bagna i łąki, a najwyższe wydmy w parku sięgają aż... 40 metrów!

Ten niezwykle krajobraz docenili nie tylko turyści, ale również artyści. Od lat szukają tu natchnienia fotograficy, malarze i reżyserzy. Właśnie tutaj, na wydmach nagrywano sceny

Statek kursujący po jeziorze

in do takich filmów jak *Opowieść Atlantycka*, *Miejsce na ziemi*, *Ruchome Piaski*, *Patrzac pod słońce*, *Kobieta w kapeluszu*, *Biały smok*, *Trzy szalone zera 2*. Nie możemy tutaj zapomnieć o filmie zagrany przez dwóch bliźniaków Lecha i Jarosława Kaczyńskich, wcielających się w rolę Jacka i Placka. W filmie *O dwóch takich, co ukradli księżyc* leniwi bracia, by oddalić od siebie widmo jakiegokolwiek pracy, postanawiają ukraść księżyc, a potem go sprzedać. Po wielu przygodach udaje się im złowić księżyc w sieć, jednakże wpadają w tarapaty. Kiedy księżyc przeszedł

w nów i zniknął, chłopcy przekonują się, że wszelkie skarby mają tylko pozorną wartość i tak naprawdę nic nie znaczą. Bliźniacy postanawiają więc wrócić do domu i pomagać rodzicom w pracy.

Jak się okazuje ruchome wydmy to również doskonałe tło do filmów science-fiction. Wszyscy pamiętamy jedną z ostatnich scen słynnego filmu *Seksmisja* z 1983 roku. Po odważnej ucieczce jej bohaterowie znajdują się w domu Eksceleńcy przechodząc wcześniej właśnie słowińskie wydmy.

Niestety, muszę rozczarować wielu kinomanów. Nie nakrę-

cono tutaj scen do słynnego *Faraona*, o czym można przeczytać w internecie. Ale za to na jeziorze Kisajno koło Giżycka stworzono sztuczną wyspę, ozdobioną palmami i kępami lotosu, na której filmowano scenę przejażdżki Ramzesa z Sarą po Nilu. Przez prawie pięć miesięcy ekipa w bardzo trudnych warunkach kręciła widowiskowe sceny na pustyni Kyzyl-Kum w Uzbekistanie, znosząc temperatury powietrza w południe bliskie 60°C. Część zdjęć nakręcono w autentycznej scenerii w Egipcie na tle piramid w Gizie, choć tłumy turystów wielokrotnie niweczyły ujęcia. Niektóre sceny powstały na Pustyni Błędowskiej, ale nie tutaj, nie w Słowińskim Parku Narodowym. Podobnie było z filmem *W Pustyni i w puszczy*, do którego większość scen nakręcono w plenerach Egiptu, Bułgarii i Sudanu.

Jesteśmy już na plaży, gdzie biel piasków, drapana przez fale przechodzi w ciemny błękit Bałtyckiego Morza. Trudno wyobrazić sobie piękniejsze miejsce, by zakończyć naszą podróż po świecie filmowych wspomnień i widoków uznawanych za jedno z najpiękniejszych w kraju. Jeszcze głęboki wdech nasączonego jodem powietrza i ruszamy w drogę powrotną. Już pieszo.

tekst, zdjęcia Ireneusz Wołek

www.niezwyklyswiat.com

YouTube – niezwykły świat

Filmowe wydmy

Uwaga na oszustów żerujących na koronawirusie

Podczas pandemii uaktywnili się oszuści. Wabią konsumentów wysokimi zyskami bez ryzyka, ofertami produktów lub usług mających stanowić panaceum na koronawirusa czy próbują wykorzystać chęć pomocy innym.

Alternatywne inwestycje finansowe

Wiele osób boi się utraty wartości pieniędzy w związku z kryzysem wywołanym przez epidemię i chce chronić swoje oszczędności. Wykorzystują to oszuści. Przedstawiają, głównie przez internet, oferty inwestycji w niestandardowe walory, waluty, dobra lub surowce. Według zapewnień sprzedawców mają one „gwarantować” stałe i bezpieczne zyski na wysoki procent. Bądźmy wyczuleni również na: specjalne ubezpieczenia od wirusa, świetne okazje ekstratanich zakupów, oferty inwestowania na podstawie nieprzejrzystych, niezrozumiałych dla nas zasad czy regulaminów. Pamiętajmy, że „okazje” zbyt dobre, aby być prawdziwe to najczęściej oszustwo – zamiast zysku możemy stracić swoje oszczędności. Uważnie sprawdzajmy te oferty, nie ulegajmy presji dokonania natychmiastowych przelewów, szczególnie na nieznane nam konta.

Łańcuszki i piramidy finansowe

Prezes UOKiK przestrzega także przed inwestowaniem pieniędzy w systemy promocyjne typu piramida. To może być np. projekt inwestycyjny z małą opłatą startową, z której część ma być przekazywana na cele charytatywne, a warunkiem otrzymania udziałów jest promowanie przedsięwzięcia wśród znajomych. Z czasem okazuje się, że nawet coraz wyższe wpłaty nie pozwalają na osiągnięcie zysku, a warunkiem odzyskania zainwestowanych środków jest wprowadzenie nowych osób do systemu. Bez lawinowego dopływu nowych

klientów piramida upada i można wszystko stracić. W związku z tym, że niemożliwe jest zapewnienie ciągłego lawinowego przyrostu nowych członków – każda piramida prędzej czy później musi upaść. Niektóre piramidy ukrywają się pod neutralnymi albo pozytywnie wyglądającymi stronami internetowymi promującymi przedsięwzięcia biznesowe, darmowe szkolenia online, inicjatywy społeczne. W ten sposób starają się uwiarygodnić w oczach potencjalnego „inwestora”. Uważnie sprawdzajmy reklamy, które pojawiają się w trakcie korzystania przez nas z serwisów społecznościowych, czasem są one powiązane z różnego rodzaju odpłatnymi usługami i zapraszaniem naszych znajomych do projektów biznesowych działających w systemie piramidalnym.

Z rezerwą podchodzimy także do tzw. łańcuszków i innego spamu, w tym szczególnie pochodzącego rzekomo od organizacji pomocowych czy Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). W niektórych krajach oszuści podpinają pod takie oferty tzw. „portfele kryptowalutowe” i w ten sposób możemy stracić

kontrolę nad swoimi oszczędnościami.

„Cudowne” recepty

Uważajmy także na seminaria, szkolenia czy webinary (często organizowane online), w trakcie których mają przemawiać osoby, które osiągnęły sukcesy finansowe. Za udział w nich lub materiały będziesz musiał zapłacić z góry. Często wartość takich „szkoleń” jest niewielka, podobnie jak niewielka jest szansa na odzyskanie wpłaconych pieniędzy.

Z dystansem podchodzimy do reklam i ofert produktów, które rzekomo mają chronić przed koronawirusem. Podobnie do środków medycznych lub suplementów diety, które mają zapobiec zarażeniu – obecnie jeszcze takich nie ma! Nie wierzymy fałszywym ofertom sprzedaży online testów na koronawirusa czy szczepionek, za które trzeba zapłacić z góry. Nie dajmy się nabrać, nawet jeśli oszuści podszycują się pod urzędników, lekarzy, ekspertów, przedstawicieli instytucji międzynarodowych, renomowanych instytutów badawczych czy osoby „uzdro-

wione” dzięki cudownemu specyfikowi. Zadbajmy też o starszych konsumentów – naszych rodziców, dziadków, sąsiadów. Oni są szczególnie narażeni na różne sztuczki.

Oferty pomocy

Odwolanie lotów, wycieczek czy imprez to też może być okazją dla oszustów. Bądźmy ostrożni, gdy zadzwoni do nas firma oferująca odzyskanie pieniędzy, np. za wyjazd, bilet do teatru. W takiej sytuacji najlepiej się rozłączyć i postaramy się porozmawiać bezpośrednio z podmiotem, z którym zawarliśmy umowę – jego również dotknęła sytuacja związana z epidemią koronawirusa. Możemy w takim wypadku skorzystać m.in. z bezpłatnej pomocy prawnej UOKiK oferowanej przez infolinię, drogą mailową lub bezpośrednio u rzecznika praw konsumentów.

Uważajmy również na oferty np. dodatkowych pieniędzy czy szkoleń, które mogą być przedstawiane jako pomoc dla konsumentów lub przedsiębiorców w związku z epidemią. Czerwona lampka powinna nam się zapalić, jeśli przed skorzystaniem

ze wsparcia trzeba wpłacić jakąś kwotę. Pamiętajmy, że instytucje świadczące pomoc zapewniają także bezpłatne doradztwo.

Zbiórki na szczytny cel

Zachęcamy do pomocy potrzebującym, ale przypominamy, żeby dokładnie sprawdzić organizatora zbiórki, zanim przelejemy nasz datek na konto. W przypadku crowdfundingu uważnie przeczytajmy warunki i regulamin. Upewnijmy się też, że mamy do czynienia z wiarygodnymi podmiotami, które faktycznie wspierają chorych, artystę czy klub piłkarski znajdujący się w trudnej sytuacji. Rzetelni organizatorzy tego rodzaju zbiórek używają oficjalnych kanałów korespondencji, docierają za pośrednictwem mediów, zarejestrowanych stowarzyszeń i fundacji. Bądźmy ostrożni wobec akcji przeznaczonych dla nieznanych organizacji charytatywnych. Działając w zaufaniu i chcąc pomóc ofiarom pandemii, możemy nieopatrnie przekazać oszustom nasze pieniądze i nasze dane.

Fake newsy

Rozpowszechnianie fałszywych informacji w internecie to nie tylko wprowadzenie ludzi w błąd i wywoływanie chaosu, ale czasem także próba wyłudzenia pieniędzy lub danych. To może być np. informacja o rządowych obligacjach przeznaczonych na zwalczanie koronawirusa (nie ma takich) czy e-mail z informacją, że nasze konto zostało zamrożone przez rząd z uwagi na stan wyjątkowy. W takich sytuacjach nie klikajmy w żadne linki, nie otwierajmy załączników ani

nie dokonujemy wpłat. Nie logujemy się też na nieznane strony np. oferujące sprawdzenie, czy wirus przenosi się przez powietrze. Wskazówką, że informacja jest fake newsem mogą być np. liczne błędy ortograficzne na stronie internetowej lub w e-mailu.

Uwaga na złodziei!

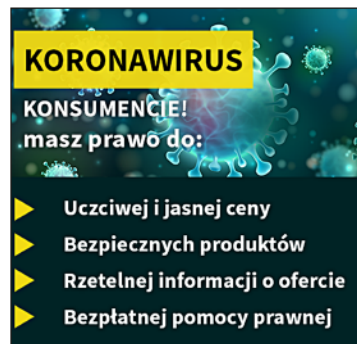
Czas epidemii mogą wykorzystać też zwykli złodzieje, by dostać się do naszych domów. Pretekstem może być np. obwoźna sprzedaż maseczek, płynów do dezynfekcji, testów na wirusa lub wykonywanie ich w domu. Mogą

się także zdarzyć próby podszywania się pod urzędników sanitarnych, którzy nakazują opuszczenie mieszkania, wskazując, że ktoś z kim mieliśmy kontakt został zakażony koronawirusem. W takich przypadkach od razu kontaktujemy się z rodziną lub sąsiadami oraz zawiadamiamy policję.

Nie chcesz stracić pieniędzy, pamiętaj:

- Uważaj na reklamy oferujące szybki zysk bez ryzyka, podejrzane maile i załączniki od nieznanych osób,

- Nie przekazuj swoich danych przez telefon, zwłaszcza nieznanym rozmówcom,
- Sprawdzaj, czy sposób płatności w internecie jest bezpieczny,
- Nie wierz, że coś wygrałeś, jeśli w nic nie grałeś,
- Dokładnie sprawdzaj adres internetowy zbiórki charytatywnej czy sklepu – jeśli cokolwiek wyda ci się podejrzane, nie przekazuj pieniędzy,
- Nie daj się namówić na zakup „cudownych” suplementów czy urządzeń medycznych,
- Rzetelny sprzedawca podaje na stronie internetowej dane swojej firmy – jeśli ich tam nie ma, nie ufaj mu,
- Zawsze powinieneś mieć czas na decyzję – jeśli ktoś każe ci ją podjąć natychmiast, bo okazja się nie powtórzy, najprawdopodobniej chce cię oszukać,
- Jeśli podejrzewasz oszustwo, zgłoś sprawę policji.

Pomoc dla konsumentów:

Tel. 801 440 220 lub 22 290 89 16
– infolinia konsumentka

E-mail: porady@dlakonsumentow.pl

Rzecznicy konsumentów
– w Twoim mieście lub powiecie

Regionalne Ośrodki Konsumentckie:
22 299 60 90 – Dlakonsumenta.pl

Więcej porad konsumentckich przydatnych w trudnym czasie epidemii znajdziesz pod adresem: uokik.gov.pl/koronawirus

Przygotowaliśmy tam i ciągle aktualizujemy odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania dotyczące m.in. usług finansowych, zakupów, turystyki.

Źródło:
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

**Sprawdź
wiarygodne
źródła:**

www.gov.pl/koronawirus
Bezpłatna infolinia 24/7:
800 190 590

Tarcza Antykryzysowa

**Ochrona miejsc pracy
i polskich firm**

Porzućmy kłótnie i waśnie na górze. Dziś, ramię w ramię, musimy stanąć w ochronie bezpieczeństwa zdrowotnego Polaków i bezpieczeństwa ekonomicznego pracowników oraz pracodawców. Walka z koronawirusem odbywa się bowiem zarówno w salach szpitalnych, jak i w halach fabrycznych. Dlatego rząd przedstawił największy pakiet pomocy dla polskiej gospodarki.

3 miesiące bez składek na ZUS

Zwolnienie ze składek na ZUS przez 3 miesiące dla polskich firm zatrudniających do 9 pracowników (ulga ta dotyczy wszystkich pracowników). Takie samo rozwiązanie skierowane jest do osób samozatrudnionych, których przychody nie przekraczają 15 681 zł miesięcznie. Łącznie, skorzysta na tym ponad 4 mln Polaków.

Świadczenia dla samozatrudnionych i na umowach cywilnoprawnych

Państwo zagwarantuje wypłatę w wysokości 80% minimalnego wynagrodzenia (ok. 2000 zł) osobom zatrudnionym na umowy zlecenia, umowy o dzieło oraz samozatrudnionym.

Dofinansowanie wypłat pracowników

Wszystkie firmy, które w wyniku pandemii koronawirusa odnotowały znaczący spadek obrotów, otrzymają wsparcie finansowe od państwa przeznaczone na pensje dla pracowników oraz tzw. postojowe. Dopłata ta może wynieść nawet 40% wynagrodzenia osób zatrudnionych w firmie.

Korzystne dla firm rozliczenie straty

Firmy będące płatnikami CIT i PIT będą mogły odliczyć stratę poniesioną w 2020 r., od dochodu z działalności, uzyskanego w 2019 r. Warunek: przychody liczone rok do roku spadły o co najmniej 50%.

Zapewnienie firmom płynności finansowej

W ramach Tarczy Antykryzysowej, krajowe instytucje rozwojowe, skupione w grupie Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), będą oferowały małym, średnim i dużym firmom specjalne i korzystne: kredyty z gwarancjami, dopłaty do kredytów, finansowanie leasingu oraz podwyższenie kapitału.

Tarcza Antykryzysowa musi być solidarna – musi równoważyć interesy firm, pracowników i budżetu państwa. Apelujemy również do samorządów oraz właścicieli lokali i innych podmiotów oraz osób wynajmujących powierzchnie komercyjne mniejszym polskim firmom: obniżcie znacząco albo zawieście płatności czynszu i wynajmu. Przez tych najbliższych kilka miesięcy, wszyscy razem – bez wyjątków – decydujemy o przyszłości i kondycji polskich firm oraz całej polskiej gospodarki.

Więcej informacji znajdziesz na stronie: www.gov.pl/koronawirus

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

Tarcza
Antykryzysowa

GŁÓTÓWKA

W BANKU
OD
KREDYTÓW?

BEZ GADANIA!

Leżajsk
ul. Mickiewicza 78

czynne pon.-pt. 8.30-16.30

Bank
OD
Kredytów

 Santander
Consumer Bank

sezamek

wszystko dla dzieci

GIEDLAROWA 278

TEL. 17 242 58 90

sklep@sezamek-zabawki.pl

ŁOPATA DŁUGA
MIX WZORÓW:
CARS, FROZEN, TOY STORY,
WINNIE THE POOH, MICKEY
MOUSE, MINNIE MOUSE,
PAW PATROL, TOP WING,
BLAZE, SHIMMER&SHINE,
TRANSFORMERS, MY LITTLE PONY
77832 X

OGŁOSZENIE PŁATNE

9⁹⁹ zł
~~12⁹⁹ zł~~

35⁴⁹ zł
~~45⁹⁹ zł~~

GIGANT
TACZKA PIASKOWA
74800

35⁴⁹ zł
~~45⁹⁹ zł~~

KOMPLET
DO PIASKU
10 EL.
74900

39⁹⁹ zł
~~51⁹⁹ zł~~

MULTI TRUCK WYWROTKA
Z KOMPLETEM DO PIASKU
70340

89⁹⁹ zł
~~117⁹⁹ zł~~

GIGANT
TRAKTOR ŁADOWARKA
66005

Promocja trwa od 15.03 do 30.06.2020 r. lub do wyczerpania zapasów. Treść niniejszego ogłoszenia nie stanowi oferty w rozumieniu Kodeksu Cywilnego. Zachowuje się prawo do zmiany kolorów i szczegółów technicznych. Podane ceny są sugerowanymi cenami detalicznymi.

www.wader.toys